

Celobert

Revista singular, local i de país

LA MAR DE PROP!

**PALAU DE LA
DOLÇOR**
Pastisseria Onenich
Blanes

C. Jaume Ferrer, 2 - Tel. 972 33 03 80

KIKU Paelleria
Restaurant

Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

 Farmàcia
Oms-Arias c.B.
C. Nou, 8 - Tel. 972 330 595
Blanes (Centre Vila)

institut
oftalmològic
FELIP

OFTALMOLOGIA GENERAL · REVISIÓ
DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

C. ANSELM CLAVÉ, 86
17300 BLANES · 972 35 04 77

**Inauguració
Skate Park
Lloret de
Mar**

Exhibició dels riders SKATIA

Classes **gratuïtes** skateboard

Nosaltres et deixem
el skate i el casc

Us hi esperem!

 Diumenge, 3 d'abril
De 10 a 13.30 h

Jordi Triadó
Lloret de Mar

Collsacabra

A l'extrem oriental de la comarca d'Osona, concretament a 50 km de la Costa Brava, s'hi amaga una regió natural en forma de mitja lluna que sedueix moltes mirades per la seva atractivitat, ens referim a la Vall de Sau-Collsacabra.

Els elements més identificatius d'aquest paisatge són les cingleres, d'una altitud mitjana de 1.100 metres, juntament amb el pantà de Sau i el bosc de les Guilleries.

La Vall de Sau-Collsacabra no només és un espai d'admiració i contemplació sinó que també ha esdevingut font d'inspiració. Jacint Verdaguer inspirat per aquest paisatge i el seu entorn, escrigué les seves primeres obres literàries.

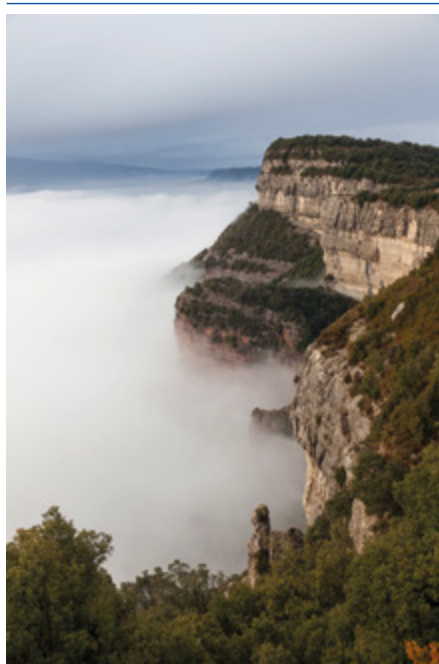
Tens la sensació d'estar aïllat, és un espai ideal que ens convida a gaudir de la tranquil·litat i calma que s'hi respira i contemplar el seu paisatge sense presses.

El territori de Collsacabra i les Guilleries, dues comarques naturals que el propi literari Josep Pla diferenciava.

Aquest mateix autor va descriure el Collsacabra com una delícia de país de les terres altes de Catalunya el qual és a la primavera i a l'estiu com un jardí anglès, un punt dolç entre l'ordre i el desordre... un esplendor de la naturalesa en llibertat.

■ Lluís Amat, Editor

*Una llengua no mor
perquè els que no
la saben no
l'aprenen, una
llengua mor
perquè els que
la saben no
la parlen*

De l'editor 4
Un mentrestant infinit

Valor afegit 5
Ucraïna i el Sàhara Occidental [...]

Vila de Blanes 6
Gent i fets de la vida quotidiana

Blanes i Lloret 10
Bosc

Vila de Lloret 12
Gent i fets de la vida quotidiana

Temps d'Art 18
Sant Jordi, breu esguard iconogràfic

Societat 21
Xavier Antich, president d'Omnium

Homenots 22
Pau Riba, l'agent provocador

Natura i medi ambient 24
La migració

Torre de Guaita 26
La llengua

Va de llibres 27
Especial Sant Jordi

El paper amb el qual confeccionem el **Celobert** prové d'explotacions forestals sostenibles i per a la seva producció s'han seguit els més estrictes controls mediambientals.

Els lectors de **Celobert** que ho vulgueu, podeu demanar que us fem arribar la revista en format pdf a info@celobert.cat

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic i maquetació

Maria Àngels Maresma

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei,
Guifré Ripoll, Marina Garcia Carbonell,
Maria Joancomartí, Jaume Planas,
Pol Ginesta, Olga Casado,
Joan Cabarrocas, Maximia
de Bonós i Alba Lupiañez

Convidats

Xavier Diez, Daniel Roca,
F. Xavier Vila, Quico Sallés,
Jordi Barbeta, Jordi Puntí, Vicent
Partal i Alba Mas-Sala.

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Jordi Triadó, Arxius Municipals
i Ajuntament de Blanes, Lloret i Tossa

Il·lustracions

Joan Antoni Poch

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

Dipòsit legal

GI-1121-2003 Cap part d'aquesta
publicació pot ser reproduïda o difosa
per cap mitjà sense permís de l'editor

Un mentrestant infinit

«Qualsevol negociació, per a què ho sigui,
implica que ambdues parts tinguin, alhora,
capacitat de pressió i voluntat de cessió»

La taula de diàleg/negociació ha deixat una foto, l'única concessió de Pedro Sánchez a la part catalana. I la sensació, diàfana, que el Govern no es cohesionerà mai, però tampoc no es trencarà. Tot plegat, encara incrementa més la sensació de professionalització extrema de la política catalana, una característica incompatible amb la ruptura per la què voten i es manifesten, des de fa una dècada llarga, les bases socials de l'independentisme.

Qualsevol negociació, per a què ho sigui, implica que ambdues parts tinguin, alhora, capacitat de pressió i voluntat de cessió. En aquest cas, el diàleg es fa impossible perquè la part espanyola té una força gairebé il·limitada i nul·la intenció de cedir i, per contra, la Generalitat només pot exhibir feblesa. Fins el punt que l'autogovern català, com va quedar clar des de l'aplicació del 155, és una concessió graciosa que sempre es pot retirar. I sense tenir en compte l'opinió dels catalans.

L'actiu que podria posar la part catalana damunt la taula és la possibilitat -o la realitat, encara millor- d'una desobediència. És l'única carta amb una possibilitat de victòria i, per tant, un incentiu clar per arrossegar Madrid a una posició negociadora. Sense això **l'horitzó és un mentrestant infinit.** ■

Joan Antoni Poch

Xavier Diez Doctor en Història
Contemporània

Ucraïna i el Sàhara Occidental, doble raser internacional

Que la invasió de l'exèrcit rus és una barbaritat contrària al dret internacional i al més elemental sentit de la moralitat, ningú no ho discuteix. Com en tot conflicte internacional, hi podem incloure matisos. La realitat mai no és blanca ni negra, i de la mateixa manera que a Rússia se li pot retreure que la seva unilateralitat no té cap justificació, també és cert que el respecte del govern ucraïnès envers les seves minories nacionals és de tot menys exemplar. Que, a més, trobem en aquesta guerra un rerefons geopolític, la disputa per l'hegemonia en l'Europa oriental, conquesta de mercats i control per matèries primeres, això també són fets contrastables. En qualsevol cas, fariem bé de provar d'analitzar els conflictes en una perspectiva àmplia. Certament, el patiment de la població civil i els drames associats són inacceptables. Ara bé, de poc serveix deixar-nos portar pel relat emocional que es ven als principals mitjans de comunicació, que traslladen aquelles visions parcials, d'acord amb els interessos dels, també, oligarques europeus que es disputen el poder amb els oligarques russos, xinesos o nord-americans.

Quan feia classes d'història als alumnes de Relacions Internacionals, no m'oblidava mai de pronunciar aquella frase: "Les relacions internacionals es fonamenten tradicionalment en la hipocresia dels interessos particulars". Rere les grans declaracions i els grans principis, existeix el principi de conveniència, una conveniència que sol deixar desatesa la majoria, i té a veure amb les aspiracions i negocis de les elits dirigents de cada país, i en el context actual, de la globalització. És per això que, en conflictes com els actuals, convidrà observar amb lupa aquelles coses que no sempre mos-

tren les càmeres ni es recullen als titulars. Què passarà amb les matèries primeres? Els boicots comercials, quins camins alternatius recorreran per comprar de sotamà, o mitjançant el maquillatge jurídic per tal de connectar compradors, venedors, i molt significativament, intermediaris? Qui guanya i qui perd? On queden els principis morals? Qui es farà milionari, mentre que milions ho perden tot?

Davant la retòrica incendiària d'occident en contra del Kremlin (i el més preocupant, fomentant també una mena de russofòbia contra un poble que ha sofert secularment), sempre trobarem la prova de la hipocresia. I Espanya, que des que va perdre les colònies a principis del segle XIX, no troba el seu lloc al món i no se suporta a si mateixa, és un exemple d'una política internacional erràtica. Acaba de pactar amb el seu perill geopolític més evident, el Marroc, el reconeixement de la colonització del regne alahuita del Sàhara Occidental. En dret internacional, l'antiga potència colonial té responsabilitat sobre la descolonització del territori que ocupava. I tanmateix, Espanya va deixar literalment tirada a la població que vivia a la seva antiga colònia. Malgrat que el Marroc va perpetrar una invasió il·legal i immoral contra el Sàhara, el 1975, Espanya ha acceptat l' statu quo, abandonant per segona vegada, a una població que era, legalment espanyola, i que encara conserva passaport espanyol. Ho ha fet amb nocturnitat, mentre que la diplomàcia espanyola no para de mostrar signes d'hostilitat contra Rússia. I això, en el pitjor context possible, perquè és probable que Algèria, principal valedor dels saharahuis, pugui tancar l'aixeta del gas que arriba a la península. I que perjudicarà, sens dubte, a una majoria.. ■

El Rotary Club Blanes lliura el Premi Paul Harris a l'historiador blanenc Aitor Roger

El guardó reconeix la tasca dels premiats en bé de la ciutat, i li va ser entregat en el decurs d'un sopar encapçalat per l'alcalde, Àngel Canosa, i el president de l'entitat, Ferran Galvany

El passat dia 3 de març el Rotary Club Blanes, va poder donar compliment a un acte que va quedar pendent de celebrar fa poc més de dos anys enrere, el març del 2020. Es tracta del lliurament del Premi Paul Harris que se li va concedir aquell any a l'historiador blanenc i tècnic de l'Arxiu Municipal, Aitor Roger. Llavors no va poder recollir-lo personalment en la cerimònia que es va celebrar llavors, a causa d'un compromís personal.

Dos anys més tard, superada la pandèmia que impedia poder reunir la gran família dels rotaris, l'entitat ha pogut donar compliment al compromís en el decurs d'un sopar que es va acollir fa pocs dies a la seu de l'entitat, el Club de Vela Blanes. L'acte el van encapçalar l'alcalde de Blanes, Àngel Canosa, i el president del Rotary Club Blanes, Ferran Galvany.

Precisament va ser Ferran Galvany, acompanyat de la primera presidenta amb què va comptar fa 32 anys l'entitat, Carme Gironès, els qui es van encarregar de fer el lliurament del guardó a l'Aitor Roger. El premi està simbolitzat i personalitzat en un pin amb el conegut símbol rotari, així com un diploma que acredita el reconeixement lliurat.

El Premi Paul Harris s'atorga a la trajectòria professional i humana d'homes i dones que hagin contribuït amb la seva tasca a servir en bé de la ciutat. Es tracta del premi més valuós del rotarisme, i pren el nom del fundador de Rotary International, Paul Harris Fellow. El què fa més valuós el guardó és que honra la persona que el rep i, alhora, és 100% solidari, perquè contribueix amb 1.000 dòlars a la Fundació Rotària per a l'eradicació de la poliomielitis al món.

Aitor Roger va agrair haver rebut aquesta distinció, i es va mostrar especialment emocionat perquè li hagués estat lliurat conjuntament per l'actual president, Ferran Galvany, i la qui va ser la primera presiden-

ta de l'entitat, Carme Gironès. I és que va compartir amb tothom que, encara que segurament ella no ho recordava, el primer sou que va cobrar va ser quan va treballar en un establiment del qual Carme Gironès n'era propietària.

Suport al poble ucraïnès i xerrada d'Aitor Roger sobre els 'salaons'

Abans que tingués lloc l'acte de lliurament del Premi Paul Harris, el president del Rotary Club Blanes va demanar a tots els assistents que mantinguessin un moment de silenci en record del poble ucraïnès, per solidaritzar-se amb la difícil situació que està patint. Després d'aquest emotiu instant, Ferran Galvany va passar a introduir la figura de l'homenatjat, a qui va descriure com un *apassionat de la història i de la fotografia*, recordant el seu currículum professional que el va dur l'any 2003 a ser secretari de la Comissió de l'Any Ruyra, i al 2005 a entrar a treballar a l'Arxiu Municipal de Blanes.

La seva passió per la història l'ha dut a escriure nombrosos llibres, majoritàriament sobre aniversaris d'entitats blanenques. Precisament aquest seu coneixement i estimació pel cronisme local va quedar plasmat i evidenciat en la xerrada que tot seguit va oferir a tots i totes les assistents al sopar, poc abans que comencés l'àpat.

Aitor Roger va parlar sobre els salaons, el tema que precisament tracta en profunditat al seu darrer article publicat a 'Blanda', la revista que edita anualment l'Arxiu Municipal de Blanes. Títulat '*Els Burguet. Històries de mar: salaons i viatges a Cuba*', l'ha escrit a partir de la documentació lliurada per la família el passat 2021, on es coneixen aspectes destacats de la història blanenca de la segona meitat del segle XX, com la fabricació i exportació de salaons a partir de 1840, o bé la fundació del Primer Casino de Blanes al 1854. ■

Carme Gironès,
Aitor Roger i
Ferran Galvany

Jaume Aubanell s'emporta el 58è premi Recvll de narrativa amb l'obra «El gust és meu»

Joan Graell Piqué,
Jaume Aubanell
Cama, Ferran
Garcia-Oliver, Ruth
Vilar Jarabo i Maria
Mercè Roca

El passat diumenge 13 de març l'escriptor nascut a Malgrat de Mar i veí de Blanes, **Jaume Aubanell**, ha estat el **guanyador del 58è premi Recvll de narrativa**, dotat amb **2.500 euros**. Aubanell ha guanyat amb l'obra 'El gust és meu', quinze històries petites de cuina, marcades per passions molt humanes. El jurat també ha distingit el poeta de Cambrils, **Joan Graell**, amb el **Recvll de poesia** amb l'obra 'Alfabet a l'ombra', que recrea un món primigeni al que s'hi accedeix a partir de les restes d'un naufragi.

Els altres dos guardonats han estat el catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de València, **Ferran Garcia**, pel seu **retrat literari** de **Joan Fuster** l'any del centenari del seu naixement i **Ruth Vilar**, que s'ha emportat el **Recvll de Periodisme** per 'Reajustar o emmalaltir'

A la 58ena edició dels Premis Recvll s'hi ha presentat un total de 56 treballs i, de les cinc categories literàries que hi ha, la que ha tingut menor participació ha estat la de

Teatre, amb cinc obres. D'aquestes cinc, una d'elles no s'ha tingut en consideració perquè ja havia estat representada, i respecte les quatre restants, el jurat ha decidit que cap d'elles arribava al suficient nivell de qualitat per accedir al guardó, de manera que ha decidit declarar el premi desert.

En aquest sentit, la presidenta del jurat, **Maria Mercè Roca**, posa en valor que el nivell que imposen els Recvll. "Sabem que sempre és una decepció que un premi quedi desert, però això també posa en valor l'exigència del jurat a l'hora de valorar les obres", ha remarcat.

Aquesta nova edició dels Recvll ha estat marcada pel retorn a una certa normalitat, ja que s'ha pogut celebrar de manera habitual, si bé tothom havia de portar la mascareta posada. L'acte l'ha presidit la **presidenta del Parlament, Laura Borràs**, que ha estat acompanyada de l'alcalde de Blanes, **Àngel Canosa**. ■

Amb el suport de Ceigrup Blanes, la mar de prop!

Ceigrup
Blanes

Anselm Clavé 5, baixos · 17300 BLANES (Gi)
Tel. 972 35 80 70 · realestate@ceigrupblanes.com
www.ceigrupblanes.com

Advocats
Assessoria
Serveis immobiliaris

La ONG de Blanes El Bon Samarità presenta el seu procés per transformar-se en EBS

Ho va fer el passat 11 de març en un acte institucional, encapçalat pel seu president, Jaume Torrado, acompanyat de l'alcalde, Àngel Canosa, i la regidora d'Acció Social, Marian Anguita

Blanes, parlar de suport a les persones més desfavorides que viuen al municipi es tradueix en les sigles de diverses ONG. Una d'elles és l'Associació Cristiano Benèfica El Bon Samarità que, durant més de 30 anys ininterromputs, s'ha compromès en la lluita contra la pobresa i el risc d'exclusió social desenvolupant diverses iniciatives i projectes que l'han fet indispensable sobre el territori.

Totes aquestes experiències tenen un factor comú, que també defineix la manera de ser de l'entitat: alleugerir el patiment i afavorir la restauració completa de les persones. Els programes que desenvolupa El Bon Samarità han beneficiat centenars de persones, especialment a la ciutat de Blanes, però també a moltes altres poblacions, així com més enllà de les nostres fronteres, en d'altres països, a través dels projectes internacionals.

Ara l'entitat ha volgut fer un pas més i ha iniciat un procés per transformar-se en EBS, una nova estructura i una nova imatge corporativa que no canviarà el seu sentit del treball i els objectius. Es vol donar un nou enfoc més renovat amb la fita de poder ser més eficients en la missió principal de l'entitat blanenca, lluitar contra la pobresa i les persones que pateixen risc d'exclusió social, alleugerir el patiment i afavorir la restauració de les persones

El president d'EBS, Jaume Torrado, es va encarregar d'introduir la visió fundacional i els valors que menen a EBS, qui va remarcar que el procés de transformació que s'està fent no afectarà la seva fita fundacional: reduir el patiment en entorns de desigualtat. La seva tasca es desenvolupa tant aquí, al territori, com a nivell internacional. Myriam Torrado, responsable de l'Oficina Tècnica i Coordinadora dels Projectes d'Acció Social, es va encarregar de pre-

sentar aquest primer aspecte de suport sobre el territori. D'una banda, a través de l'Àrea Social amb projectes com la residència temporal, teràpia ocupacional, el centre de distribució d'aliments, l'atenció a la infància o el servei del 'taper calent' a domicili, entre d'altres.

Projectes internacionals al Pakistan, Sàhara, Senegal i Ucraïna

EBS també desenvolupa des de fa molt temps projectes de cooperació internacional arreu del món. Aquesta tasca se'n va encarregar de presentar-la el mateix president de l'entitat, Jaume Torrado, qui també encapçala la coordinació dels projectes internacionals. S'estan desenvolupant principalment a tres indrets, complementats en l'actualitat per l'emergència humanitària que s'està patint a Ucraïna.

Per completar la presentació celebrada a l'auditori, la vetllada va continuar molt a prop del recinte, amb una completa visita a les instal·lacions amb què compta EBS situades en una nau del polígon industrial de l'Avinguda de l'Estació. Es tracta de l'espai terapèutic ocupacional, la Botiga Solidària i el Centre de Distribució d'Aliments.

A la 'Botiga Solidària' es poden comprar mobles i altres tipus de material de segona mà –discs, llibres i altres productes– recollits com un servei més de EBS a particulars que necessiten buidar els seus pisos o desfer-se de mobiliari i estris ja utilitzats. A la nau d'EBS se'ls repara i restaura, se'ls posa a punt i es posen a la venda perquè tothom qui vulgui els pugui adquirir a preus molt assequible. A més a més, des de fa poc també s'hi inclouen excedents de mobles i altres productes de primera mà, que es venen a low cost.

La militància d'ERC de Blanes escull Àngel Canosa com a cap de llista per a les eleccions de 2023

La militància d'**Esquerra Republicana** de **Blanes** ha escollit l'actual alcalde del municipi, **Àngel Canosa**, com a candidat per a les **properes eleccions municipals del 2023**.

L'assemblea d'elecció del candidat s'ha celebrat el divendres 18 de febrer a la **Casa del Poble** i ha comptat amb la presència dels companys de la **secció local de Blanes**, el president de la comarca de la Selva, **Albert Sanz**; el director dels serveis territorials de Cultura a Girona, **Josep Calataiud**; i amb la delegada del govern de la Generalitat a Girona, **Laia Cañiguer**, que ha felicitat al nou candidat per la seva elecció.

Canosa afronta amb entusiasme l'elecció i s'ha mostrat satisfet per la feina feta durant els darrers anys al municipi: "Hem sabut iniciar projectes, licitacions, adjudicacions i execucions de moltes actuacions que el nostre poble feia anys que necessitava i que ara són reals".

"Hem començat el canvi, hem estat capaços de fer que el poble comenci a funcionar, invertint en les persones, en la seva formació i en el creixement econòmic lligat a la cohesió social", ha afirmat.

El candidat ha assegurat que encara hi ha feina per fer però ha posat èmfasi en l'acció de govern: "Els pressupostos han entrat en vigor l'1 de gener, per primera vegada en les dues anualitats, hem aprovat unes inversions planificades per a més d'un any, cosa que mai no s'havia ni intentat aprovar, hem reduït el deute municipal i el pagament a proveïdors, hem

posat damunt la taula problemes històrics amb la determinació per resoldre'ls amb una mirada republicana buscant el màxim consens amb el poble".

"Governar per les persones significa reduir la pressió fiscal als veïns i veïnes, impulsar polítiques d'habitatge social o destinar una major despesa en cultura i promoció de la ciutat", ha afegit.

Canosa vol revalidar el mandat amb la voluntat de "continuar endavant amb els projectes que es troben en marxa i creant-ne d'altres per tal d'arribar a la recuperació definitiva d'un Blanes que ha de ser verd, feminista, inclusiu i un espai d'oportunitats per a la seva gent i de realitats fetes des de la participació" ha assegurat.

Després del suport rebut, el candidat ha agraït la confiança dels militants com a cap de llista per a les eleccions: "Arribo amb el mateix entusiasme i amb el mateix compromís per seguir treballant pel municipi".

"Sabem que les coses les fem millor quan les fem entre tots ja que arribem abans i més lluny. Esquerra Blanes som un equip que treballa amb il·lusió i amb tota la vocació de servei per fer un Blanes de totes i tots. Ho vam fer el 2019 i ho tornarem a fer el 2023", ha conclòs.

Àngel Canosa és l'alcalde de Blanes des de l'any 2019 i en el mandat anterior també havia sigut regidor del consistori. És llicenciat en dret per la Universitat de Barcelona i té un postgrau en recursos humans. Ha sigut professor de dret penal i ha exercit com a advocat i com a jutge. ■

En marxa el Pla d'Ordenació Forestal Blanes-Lloret, pioner a Catalunya, una de les eines en Prevenció d'Incendis

BOSCOS

En l'àmbit dels plans d'ordenació forestals Blanes i Lloret han estat pioners perquè són els únics arreu de Catalunya on l'anàlisi prèvia s'ha realitzat conjuntament, al estar els dos municipis tan lligats geogràficament per la seva massa forestal. L'anàlisi prèvia de les superfícies forestals de Blanes i Lloret s'han treballat conjuntament, tot i que es tracti de documents separats. I és que, a partir d'ara, la gestió del Pla d'Ordenació Forestal caldrà que continuï necessàriament per camins separats.

El següent pas en què s'ha de treballar és que els i les respectives propietàries de terrenys forestals -tant de Blanes com de Lloret- s'adhereixin al Pla d'Ordenació Forestal del respectiu Ajuntament per a la necessària gestió conjunta. El percentatge de superfície forestal que ocupen als respectius municipis és d'un 50% en el cas de Blanes i del 67% pel que fa a Lloret.

El document preveu el què anomena 'Blocs d'Actuació Conjunta' (BEC), que es correspon a les respectives superfícies forestals que ocupen en relació als dos municipis. A Blanes hi ha un total de 20 Blocs d'Actuació Conjunta, mentre que a Lloret n'hi ha 67. Cal caminar, doncs, en la creació d'una Associació de Propietaris Forestals de Blanes i Lloret. La primera fita és arribar almenys al 30% d'adhesions inicials per no deixar el projecte en dic sec.

Lluita contra els incendis forestals i les conseqüències del canvi climàtic

La redacció conjunta del Pla d'Ordenació Forestal Municipal (POFM) de Blanes i Lloret permetrà poder fer una gestió més coherent així com poder preveure, per exemple, corredors de fauna i biodiversitat, amb els conseqüents beneficis que això comporta, ja que s'actua en un àmbit molt concret al territori. En l'actual context de canvi global és important que els Ajuntaments prenguin un paper actiu en la dinamització de la gestió forestal, tant pel que fa a terrenys públics com privats.

La gestió forestal es considera una eina clau per a l'adaptació al Canvi Climàtic, ja que els seus efectes sobre els sistemes forestals són molt variables. I és que, pel que fa als ecosistemes mediterranis, cal destacar l'actual situació amb el decaïment i la mortalitat de l'arbrat, l'afectació de malalties i plagues, els canvis en l'àrea de distribució i composició d'espècies, la reducció de la producció i l'augment del risc d'incendis forestals.

Els focs forestals són una pertorbació natural dels ecosistemes mediterranis que, actualment, ja no es concentren només en les èpoques de sequera: poden declarar-se en qualsevol època de l'any a causa del canvi climàtic. Els factors que agreugen el risc d'incendis forestals són

BOSCOS

l'abandonament rural i la falta de gestió dels boscos i conreus, la presència de vents i l'increment de temperatures.

Per això, una de les qüestions d'obligat compliment per llei pels propietaris d'edificacions en terrenys forestals és assegurar una franja exterior de protecció de, com a mínim, 25 metres d'amplada al voltant de les cases. També s'han de mantenir les parcel·les i zones verdes interiors en les mateixes condicions que les franges de protecció, i evitar que el jardí sigui fàcilment inflamable.

Un altre aspecte en què s'ha aprofundit al llarg de les tres sessions informatives prèvies que hi ha hagut fins ara –el juliol del 2021 al Teatre de Lloret, així com el 3 de febrer i l'1 de març al Teatre de Blanes– és

que, si bé la prevenció d'incendis és un objectiu prioritari, també n'hi ha d'altres. Un d'ells són els possibles rendiments i beneficis que la gestió conjunta pot comportar pels i les propietàries, com per exemple amb la fusta, el suro o les pinyes, sense malmetre el medi ambient.

El què s'ha tractat doncs amb aquest seguit de sessions informatives ha estat tractar d'implicar en l'execució d'aquest pla als i les propietàries de terrenys en zones forestals, sumant així els esforços de tot-hom: públic i privat. També es remarca la importància de seguir mantenint netes les franges perimetrals de protecció al voltant de les urbanitzacions, un objectiu assolit –tot i que no encara al 100%– que fa dues dècades era pràcticament una quimera. ■

Catalunya inicia el període de prohibició per fer foc al bosc fins el 15 d'octubre

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural prohibeix des del 15 de març i fins al 15 d'octubre encendre foc en terreny forestal. Des de l'1 de gener del 2022 ja s'han produït 150 incendis forestals que han cremat 454 hectàrees. Tot i les pluges d'aquests últims dies, els índexs de sequera continuen alts. Aquest factor agreuja l'estat de la vegetació i provoca que els valors de sequera siguin elevats.

La prohibició té com a objectiu establir una sèrie de mesures per prevenir els incendis forestals. La norma regula que en els terrenys forestals i en la franja de 500 metres que els envolta no es pot encendre foc sigui quina en sigui la finalitat. Especialment, no

es poden cremar restes de poda i d'aprofitaments forestals, agrícoles o de jardineria, ni marges pròxims a zones forestals sense una autorització expressa. Tampoc no es poden fer focs d'esbarjo ni d'altres relacionats amb l'apicultura. Dins de les àrees recreatives i d'acampada i en parcel·les de les urbanitzacions, es podrà fer foc quan s'utilitzin barbacoes d'obra amb mataguspines.

També queda prohibit llençar objectes encesos; abocar escombraries i restes vegetals i industrials de qualsevol mena; llançar coets, focs d'artifici o d'altres artefactes que continguin foc, i utilitzar bufadors o similars en obres realitzades en vies de comunicació que travessin terrenys forestals. ■

Marca la diferència, anuncia't a Celobert!

L'Associació de dones l'Aurora de Lloret lliura a les fundadores del club de rem Es Vano el Premi Aurora 2022

Fundadores d'Es Vano i d'altres bogadores amb el Premi Aurora 2022: Anna Pujol, Pili Lloveras, Carme Macià, Núria Valls, Roser Llambí, Mercè Valls, Rosa M. Macià, Cristina Relat, Anna Comino, Cristina Gallart i Ester Faro

El passat diumenge 6 de març de 2022, al Teatre de Lloret, es va fer l'acte de lliurament del Premi Aurora. En la seva segona edició aquest guardó, que vol reconèixer la tasca de les dones en favor de la igualtat de gènere, va recaure en un grup de dones valentes que va haver de lluitar molt contra els prejudicis masclistes dels anys 80 i que va contribuir a la normalització de l'esport femení a Lloret de Mar. Les fundadores Roser Llambí Macià i Carme Macià Vidal van rebre el guardó de mans de Marina Noguer Coch, membre de l'Aurora, i el van agrair molt emocionades.

Tot seguit, varen actuar la pianista russa Alya Baevsky i la soprano ucraïnesa Olesya Shemechko, demostrant, a més a més de la seva vàlua, com la música i l'art uneixen els pobles. El seu recital *Un Cant a la Dona* va ser tot un èxit. Per cloure l'acte, l'Aurora va oferir el tradicional vermut per commemorar el 8 de març, Dia Internacional de les Dones.

Glossa pronunciada durant l'acte per la historiadora de l'art Marina Garcia Carbonell:

«Per Lloret vogar és quelcom més que fer anar els remes, és participar d'una tradició ancestral, és amarar-se de l'esperit d'aquells i aquelles que van fer del mar la seva vida i el seu mitjà de subsistència.

Mariners, pescadors, mestres d'aixa, peixateres, remendadores.... imatges d'un passat llunyà que ens parlen dels nostres orígens com a vila marinera i d'unes mans les d'aquells i aquelles que es van deixar la pell en dies de tràngol, sol de justícia o boira gebradora...

La tradició de la regata del s'*Amorra amorra* es remunta a temps immemorials en els que els joves i fornits pescadors de la vila lluitaven per ser els primers en fer amorrar el seu llagut a la sorra de la platja de Santa Cristina.

Era una manera de barrejar el fet sagrat, la processó i veneració de Sa Relíquia, amb el fet profà, la juguesca i la cursa per aconseguir el triomf. Se'ns fa difícil d'imaginar que una tradició que havia estat tan arrelada i que avui gosa de tan bona salut entre els nostres joves, amb la progressiva desaparició dels llaguts de pesca va acabar reduint-se a l'oblit.

Corria el setembre de l'any 1987 quan un grup de joves lloretenques van embarcar-se, i dic embarcar-se perquè no es podria trobar millor verb per descriure el que va succeir, en l'aventura de convertir-se en vogadores i participar al s'*amorra amorra* una regata que havia estat sempre abanderada per homes i en el que les dones hi tenien una participació nul·la.

La iniciativa va coincidir amb el context de recuperació d'aquesta tradició. Com no podia ser d'una altra manera l'Obreria com a institució va seguir els dogmes establerts amb la introducció de quatre llaguts, tots ells subvencionats per entitats locals i, no cal dir-ho, amb equips íntegrament masculins.

No hi havia lloc ni pensament per incloure a les dones en aquella activitat, ningú s'ho havia plantejat i allà hi eren elles remant contracorrent sense saber-ho. Sovint el que és pioner ho fa sense consciència de ser-ho, és per aquest motiu que va ser tant important

el seu gest. Elles volien formar part de la regata i mai van fer un pas enrere, malgrat els contratemps i el innegable sentiment paternalista d'aquells que les miraven com a joves inexpertes en un camp considerat només per homes.

Lluny de caure en el desànim, van continuar amb el seu objectiu i ben aviat es van constituir com associació. El nom escollit: Es Vano, el d'una roca en forma de ventall que ens dona la benvinguda a Sa Caleta, avui recer protegit de les poques persones que surten a barquejar.

Però també el vano forma part de la indumentària més especial que llueix una obrera el dia del Ball de Plaça i és també l'adornament de popa de les naus. Així amb aquest nom tant escaient va néixer una agrupació cultural i esportiva que va ser el gresol de moltes altres iniciatives.

La comissió organitzadora estava presidida en el seu origen per na Roser Llambí i Macià, Pilar Lloberas i Macià, Rosa Ma. Macià i Planellas, Carmen Macià i Vidal, Mia Mas i Marquès, Anna Pujol i Vilà i Cristina Relat i Lloberas a les que després es van anar afegint d'altres dones que van contribuir a perpetuar l'associació fins avui.

S'hi van afegir per acabar formant el primer equip: l'Anna Relat, la Silvie Kayser, la M. Rosa Macià, l'Anna Comino, l'Anna Coloma, Carmen Tato, l'Esther Mas i la Rosa Pujol.

Per a sufragar el cost de l'embarcació es va obrir un compte bancari a la llavors *Caixa d'Estalvis Provincial* on tothom podia col·laborar amb donacions, també van organitzar rifes i a d'altres mitjans populars de finançament.

Amb tot el recaptat van aconseguir encarregar construir el llagut de Sant Carles de la Ràpita.

La seva lluita i principal il·lusió era tal i com ho van plasmar a les pàgines de *Lloret Gaceta*: Portar un llagut més a la regata del "s'amorra, amorra" i vogar-lo elles personalment.

El març de l'any 1988 el llagut ja estava finalitzat, camí de Lloret i a punt per navegar. Unes 600.000 pessetes de llavors és el que va costar entre tot rem i equipament. A tall d'anècdota recordar que una de les últimes rifes que es van dur a terme per a sufragar els costos sortejava un quadre a l'oli del pintor Josep Carretero Gomis.

Per a poder menar el llagut aquelles futures vogadores s'havien preparat físicament dos dies a la setmana a les pistes d'atletisme i a d'altres centres esportius locals. Alhora havien començat a entrenar en la tècnica d'agafar els rem a Canyelles, amb el llagut dels nois de Sant Elm, amb la Lourdes Edo, Medalla d'or de llançament de pes, i el campió olímpic de rem Josep Pardàs.

La Diada de Sant Jordi d'aquell mateix any 1988 va tenir lloc a la platja de Lloret l'emotiu acte de benedicció, "bateig" i avarada, a l'antiga usança, del llagut.

Aquest esdeveniment era molt freqüent, al segle XIX, a la costa catalana. Mentre que al XIX a Lloret es construïren i s'avararen 129 vaixells de vela, durant al segle XX, només es tenia constància de tres avarades d'embarcacions de pesca: la "Margarita", de l'armador Guerau Domènech (a) Bosquetà, els anys vint, la "Santa Cristina" del patró Vicenç Agustí (a) Bolet, els volts del 1948, i la "Pepita" del patró

Joan Sala i Lloberas, el 1955 una de les últimes teranyines de pesca. Per tant el llagut de les noies del Vano va ser el quart després de tants anys.

L'embarcació va ser batejada amb el nom d'Es Vell Reyné en merescut homenatge a el patró lloretenc Vador Reyné tant vinculat amb la tradició del *s'Amorra, amorra*.

La iniciativa de les dones d'Es Vano va ser el punt de partida i el mirall per constituir altres dotacions femenines. Van ser les pioneres les que van planar la llavor i l'estima per l'esport i el rem a d'altres joves de la població que les van rellevar. Però no només en termes esportius hem d'estar-ne totes agraïdes, si no també en la inclusió de la dona en les tradicions populars que solien estar reservades als homes eminentment masculines. Un gest quotidià que avui s'ha convertit en fita.

Des d'aquí subscriu les paraules que van pronunciar amb motiu del seu 30 aniversari «després de molts entrenaments, va arribar la diada de Santa Cristina i el llagut groc d'ES VANO es va alinear a la sortida. L'emoció ens va trencar la veu i se'ns va posar la pell de gallina. Vam vogar amb totes les nostres forces, ja sabíem que arribaríem les últimes, però no vam defallir. Al crit de "S'Amorra amorra!" vam amorrar a la platja de santa Cristina, les llàgrimes ens van entelar la visió. Ho havíem aconseguit!»

Enhorabona dones d'Es Vano! Realment aquell 24 de juliol de 1988 ho vau aconseguir.» ■

La bellesa és simplicitat. Elsa Peretti

Òptica Hospitalària

GRUP SANJUANÒPTICS | Des de 1940

BLANES - R. Joaquim Ruja, 47 - 972 331 132

LLORET DE MAR - C. de Narcís Fors, 14 - 972 097 513

TOSSA DE MAR - C. Ferran Aquiló, 4 - 972 341 163

MALGRAT DE MAR - C. del Mar, 24 - 937 611 126

AURAL centre auditiu

opticahospitalaria.com

Lloret instal·la les sis lletres escultòriques que conformen el nom de la vila

Són a la plaça Pere Torrent i són figures independents que s'interrelacionen en un punt concret per formar la paraula «Lloret»

Lloret va presentar el passat divendres 25 de març les lletres escultòriques que s'han instal·lat a la plaça de Pere Torrent. Es tracta de sis figures independents que, quan l'espectador es situa en un punt concret de la plaça, conformen la paraula "Lloret". En paraules de **Jordi Coll**, escultor i creador de l'obra: **"Aquesta proposta neix del desig de creació d'un element emblemàtic per situar a la plaça de Pere Torrent. Inicialment partíem de la idea de crear unes lletres amb el nom del municipi, LLORET, que esdevingués imatge icònica de la vila i, alhora, un punt de trobada, on els visitants poguessin interactuar fent-se fotografies de record, però durant el procés de treball, i sense perdre de vista el punt de partida, el que havia de ser un element de disseny per situar en un punt concret de la plaça, ha anat creixent, s'ha anat obrint, i s'ha convertit en sis escultures, abstractes, independents però interrelacionades, creades a partir de tubs quadrats de metall"**. Les escultures, d'aproximadament 220x220x150 -amb variacions segons la forma de cada lletra-, estan fetes de fosa d'alumini amb un acabat sorrejat. El cost total de les sis escultures ha estat de 80.000€.

El regidor d'Urbanisme, **Albert Robert**, explica que **"hi ha molts municipis que tenen les seves lletres en gran format i hem buscat crear una proposta original i diferent. Són escultures que s'in-**

tegren a l'espai i permet que el visitant interactui amb cada una d'elles". Amb aquestes escultures es finalitza el procés de remodelació de la plaça on s'han dut a terme actuacions com l'enderrocament de les graderies, la renovació de paviment, del mobiliari urbà i de la jardineria i el reforç de l'estructura.

«Hem creat una plaça molt més amigable, que convida a gaudir, al joc, a les converses, i ara amb aquestes escultures ha guanyat en personalitat i incorpora nous elements d'interacció amb l'espai»

Recentment també s'ha presentat el pla de revitalització del nucli antic amb un finançament europeu del fons Next Generation que permetrà duu actuacions per un pressupost total de 1.833.000€.

Per l'alcalde de Lloret, **Jaume Dulsat**, "hem creat una plaça molt més amigable, que convida a gaudir, al joc, a les converses, i ara amb aquestes escultures ha guanyat en personalitat i incorpora nous elements d'interacció amb l'espai". ■

Membres
del consistori
amb l'alcalde
Jaume Dulsat

Lloret de Mar rebrà 6.917.890€ en finançament dels fons Next Generation

L'equip de govern de l'Ajuntament de Lloret de Mar va presentar el passat 16 de març al Teatre, les diferents actuacions que es duran a terme amb el finançament dels fons europeus Next Generation. En total, rebrà 6.917.890€ que destinarà a actuacions de diferent tipus. El termini d'execució dels diferents projectes tindrà un màxim de tres anys. Lloret de Mar ha estat el municipi que ha obtingut més finançament a Catalunya juntament amb Salou.

Olga Casado
Periodista

La presentació va anar a càrrec de l'Alcalde de Lloret de Mar, Jaume Dulsat

L'explicació es va dividir en cinc blocs: revitalització del nucli antic, mercat municipal, formació i digitalització del sector productiu, mobilitat i seguretat i Jardins de Santa Clotilde.

L'Alcalde va explicar que es tracta d'actuacions i projectes "totalment transformadors" que busquen **"millorar la vida dels residents" i que es troben dins dels "eixos de la transició verda, l'eficiència energètica, la transició digital i la competitivitat turística"**.

"Són projectes molt ambiciosos, però encaixats dins els condicionants que ens donaven", va remarcar. En aquest sentit, va subratllar: **"Hem hagut d'utilitzar tota la capacitat tècnica i política de què disposàvem perquè fos possible"**.

Revitalització del nucli antic

El primer bloc va estar presentat per Albert Ferràndez i Albert Robert. Els dos regidors del nucli antic van explicar les diverses actuacions que es duran a terme per revitalitzar aquest barri lloretenc i a les quals es destinaran un total de 1.833.884 €.

“En els últims anys, el nucli antic ha patit una desertització, fruit de què la gent ha marxat a viure a altres barris i urbanitzacions i els comerços també s’han traslladat a altres zones”, va explicar Albert Ferràndez i va afegir: “Cal revertir aquesta situació i donar un enfocament perquè el nucli antic torni a ser un pol d’atracció”. En aquesta línia, Albert Robert va destacar: “Si volem revitalitzar el nucli antic, necessitem que la gent hi vagi i el trepitgi”.

Precisament, aquest és l’objectiu del **pla de dinamització** que es posarà en marxa i que consistirà en l’anàlisi, diagnòsi i definició de diverses accions.

A més, es realitzarà un **esponjament urbà**. D’una banda, es crearà una petita zona verda a les escales de la Costa de la Fàbrica, un emplaçament on s’uneixen el Carrer Migdia i el Carrer de la Fàbrica. D’altra banda, es reformularà la Plaça Melcior Montero, ja que els espais enjardinats impedeixen que els establiments puguin posar taules i cadires fora.

Per tal d’embellir aquest barri, també es **reforçaran i milloraran les zones verdes i s’efectuaran millores del mobiliari**, com les tanques dels parcs infantils de la Plaça del Doctor Adler i la Plaça Melcior Montero. En aquesta línia, també es realitzaran **actuacions lumíniques** en edificis singulars d’aquesta zona.

Una altra de les accions previstes consistirà en la cerca, rehabilitació i museïtzació d’un espai icònic del nucli antic per a recrear **el famós Bar Floridita**. Aquest popular establiment de l’Habana, va ser el lloc on el lloretenc Constantí Ribalaigua va inventar el famós còctel Daiquiri, que tant va agradar a l’escriptor estatunidenc, Ernest Hemingway.

També se situarà a aquest barri el **Lloret Smart Center**, una iniciativa que permetrà centralitzar i analitzar totes les dades que es generen a l’àmbit local per millorar l’eficiència, la presa de decisions estratègica i la gestió del municipi a tots els nivells.

Per últim, es crearan **rutes turístiques digitalitzades** a través d’una app per mòbil i tauletes, amb les quals els visitants podran gaudir del patrimoni que està dins del nucli antic.

Mercat municipal

El protagonista del següent bloc va ser el mercat municipal. Amb un import de 2.567.265 €, s’emprendran diferents accions per a **renovar-lo completament**: rehabilitació integral, sostenibilitat i eficiència energètica, digitalització i recollida selectiva.

La Regidora de Comerç, va anticipar que el nou mercat serà un “lloc on poder comprar, degustar, gaudir de la gastronomia local i del producte de proximitat”. També va subratllar que la sostenibilitat i la digitalització en seran els principals pilars i que respondrà a “les noves necessitats i demandes de la ciutadania”.

El nou mercat comptarà amb molta llum natural, parades més grans i modernes i aparadors a la vista. A més, hi haurà més de 70 places d’aparcament i serà totalment accessible per a persones amb mobilitat reduïda.

La previsió és començar les obres durant el primer trimestre de 2023 i que a l’inici de 2025 el nou mercat municipal ja pugui ser una realitat.

Per tal d’embellir aquest barri, també es reforçaran i milloraran les zones verdes i s’efectuaran millores del mobiliari

Formació i digitalització del sector productiu

El tercer bloc va estar presentat pel Regidor de Promoció Econòmica, contempla diferents actuacions per un valor total de 474.380 €.

L’edifici de l’antiga caserna de la Policia Local es convertirà en un **espai de capacitació** amb formacions en àmbits tecnològics i de potenciació i dinamització del teixit productiu. “Volem que aquestes dependències siguin un referent a tota la demarcació de Girona”. A banda de la digitalització i capacitació, també es contempen altres accions com el **monitoratge de l’ocupació turística i la incorporació d’eines de big data i intel·ligència turística**.

Mobilitat i Seguretat

L'explicació de les actuacions del quart bloc va anar a càrrec del Regidor de Mobilitat, Cristian Fernández, i el Regidor de Seguretat Ciutadana, Jordi Sais. Per a efectuar les accions corresponents a aquestes dues àrees es comptarà amb 1.308.964 €.

Pel que fa a mobilitat, es preveu instal·lar una **xarxa pública de bicicletes elèctriques**, que se situarà en punts d'interès turístic i també en zones residencials, crear **nous carrils bici i aparcaments dissuasoris**. "Hi ha zones on el carril bici acaba en un moment donat i no té continuïtat, volem ampliar la xarxa i connectar tots els barris a través d'aquest carril bici", va destacar Cristian Fernández.

Així mateix, s'inclou el projecte **Xarxa BRCat** de la Generalitat de Catalunya de millora del transport públic entre Lloret-Blanes, que comprèn la creació d'un carril de mobilitat activa per unir ambdues poblacions. També s'incorporarà un nou vehicle de gas natural i es realitzaran millores en les parades perquè siguin més accessibles i interactives.

Respecte a seguretat, es va exposar el projecte **Lloret Destinació Segura Smart**, que es basarà en la instal·lació de sistemes de videovigilància intel·ligents a diferents punts del municipi. "El sistema permetrà controlar aforaments i detectar situacions que provoquin alteracions de l'ordre públic i, així, tenir capacitat per poder actuar més ràpidament", va explicar Jordi Sais.

Jardins de Santa Clotilde

L'últim bloc comprèn dues actuacions vinculades als Jardins de Santa Clotilde per un import total de 650.752€. D'una banda, es crearà un **amfiteatre natural**, aprofitant el talús i respectant la part patrimonial. Serà una graderia sostenible i integrada situada a una part annexa al passeig dels til·lers. D'altra banda, **s'adequaran camins i accessos**.

"Cal crear nous espais i habilitar zones perquè es puguin conjugar les activitats dels jardins amb la visita dels mateixos", va explicar el Regidor de Patrimoni Cultural, Xavier Flores. En aquest sentit, va remarcar: "Tenim la necessitat de crear espais perquè cada vegada tenen lloc més activitats als jardins, com festivals i rodatges". ■

Llibreria Fleca Fenals

PREMSA - REVISTES - LLIBRES
CÒPIES I IMPRESSIONS des de USB
SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
ENQUADERNACIONS MATERIAL ESCOLAR
FLECA I PASTISSERIA

C. Pere Codina i Mont, 57 | Fenals - Lloret de Mar
Tel. Fax. 972 36 77 76 | papereria@pfenals.com

LOTERIA DE CATALUNYA
OBERT TOT L'ANY

SIMÈTRIC
marcs a mida

C. Vall de Venècia, 40
LLORET DE MAR

Tel. 972 37 00 87
simetriclloret@hotmail.com

SANT JORDI, BREU ESGUARD ICONOGRÀFIC

Marina Garcia i Carbonell, historiadora de l'art

La representació de sant Jordi i tot el que envolta la seva llegenda recull simbologia i iconografia de diverses cultures. Des de l'antic Egipte, Grècia, Roma, passant per Pèrsia o el món àrab, el cristianisme va assumir totes aquestes influències per culminar-les en la figura d'aquest sant que ostenta el títol de patró de Catalunya des del s. XV

UN SANT SINCRÈTIC

La batalla del bé contra el mal és una constant en totes les civilitzacions de la història de la humanitat. La representació d'aquesta lluita d'oposats sovint ha estat un motiu on els artistes s'han pogut recrear amb una gran profusió d'essers fantàstics, monstres o personatges exòtics i extravagants. Aquest sincretisme el recull, d'una manera o altra, la iconografia al voltant de sant Jordi. Per entendre aquesta qüestió cal que ens remuntem a Mesopotàmia 3000 anys abans de Crist on, la lluita heroica contra un drac maligne, es veu plasmada en l'epopeia del déu Enki. Aquest es solia representar en el moment en que alliberava a la deessa Ereshkigal de les urpes del dragó Kur. Llum i foscor, blanc i negre, bo i dolent, és contraposen per donar pas a tot tipus de llegendes i relats. Una dicotomia que és alhora present en el panteó egipci, amb la lluita d'Horus, senyor de la llum, contra un cocodril que al·ludeix a Seth, déu de les tenebres. A l'antiguitat clàssica Perseu era representat lluitant contra un dragó per salvar a Andròmeda.

Les batalles de divinitats i herois contra éssers monstruosos es repeteixen en totes les religions. D'aquesta manera no és gens estrany que amb la irrupció del cristianisme i el culte als sants, alguns d'ells adoptessin atribucions heroiques dins de relats llegendaris per tal de fer-los més atractius

EL MÀRTIR I SOLDAT, LA LLEGENDA

Poques notícies històriques es tenen al voltant de la figura d'aquest sant, sovint més conegut per la seva llegenda que no pas per la seva vida i persecució com a màrtir cristià. Alguns historiadors situen el seu naixement vers l'any 270 a Lydda, Palestina i la mort a Nicomèdia cap a l'any 303 però no acaba de quedar del tot clar. Tot i que ja va ser venerat des del segle VI, la història del seu martiri no ha fet tanta fortuna com així ho va fer la llegenda que es va anar teixint al voltant. Al segle XI, amb l'arribada de les croades, és quan el seu

culte es comença a estendre per tota Europa de manera sorprenent. Sant Jordi es va erigir com a protector dels croats i va ser vist com a soldat de Crist, un exemple on emmirallar-se.

Tanmateix no és fins al segle XIII que es comença a forjar la seva figura de Sant Jordi tal i com la coneixem avui. L'artífex d'aquest gir en el personatge va ser l'arxipresbiter de Varazze amb la publicació de la *Llegenda Àuria*, un compendi de totes les vides dels sants que va servir com a referent per la història de la literatura i de l'art. A partir d'aquell moment la popularitat de sant Jordi començà a créixer, gràcies al component fantàstic que contenia el, ja repetit fins la sacietat i amb diverses variants, relat de la lluita contra el del drac per salvar a la princesa. De fet, aquesta història va gaudir de molta fortuna i les seves gestes van traspasar occident traspuant-se fins i tot dins de la religió islàmica. El culte va romandre a Turquia i va ser adoptat pels musulmans els quals van fusionar-ne la trama de la llegenda amb la vida del profeta Al-Khader conegut com "el Cavaller Verd. Tornat a la llegenda jordiana que relata Varazze, l'escena de la lluita amb el drac i alliberament de la princesa va ser la més representada en la història de l'art. L'acció es situa a Silena (Líbia) on un drac monstruós tenia atemorits als seus habitants. La bèstia cada cop

s'apropava més a les muralles de la ciutat amb actitud amenaçadora. Per evitar mals majors l'alimentaven amb ovelles fins que els ramats van començar a escassejar. El rei com alternativa va començar a entregar persones les quals eren elegides mitjançant sorteig, fins que un bon dia li tocà a la princesa. Quan estava a punt de ser devorada, va aparèixer el sant, muntat dalt del seu cavall i, veient el perill que corria la noia, va clavar la llança sobre aquell ésser maligne. Seguidament sant Jordi va ordenar a la jove que, amb el cinturó del seu vestit, lligués al drac malferit com si fos un gos, i van portar-lo a la ciutat. Allí, va demanar als vilatans que es bategessin i va acabar de donar mort a la terrible criatura.

El drac ha estat un dels animals del bestiar més emprat per simbolitzar la lluita dels sants contra el mal. Exemples molt il·lustratius serien la representació de santa Caterina d'Alexandria, santa Margarida o santa Marta entre d'altres

1. Penjoll de Sant Jordi. C. 1901-1902. Lluís Masriera, Barcelona, (1872-1958) Cap a 1901-1902 4,6 x 3,6 x 0,8 cm. Núm. del catàleg: 071983-000. MNAC Museu Nacional d'Art de Catalunya

2. *Horus equestre*, 275 – 400 aC. Número del catàleg : E 4850. Museu del Louvre

3. *Sant Jordi i el Drac*, ca. 1470. Paolo Uccello. Oli sobre tela. 55,6 x 74,2 cm. NG6294 The National Gallery

4. *Perseu i Andròmeda*, 1602. Guiseppe Cesari (*il Cavaliere d'Arpino*) 1568-1640. Oli sobre pissarra 51,8 x 38,2 cm Kunsthistorisches Museum Wien

DRACS I FORCES DEL MAL

Si bé en la iconografia de sant Jordi, influït per la *Llegenda Àuria*, el drac sol ser un element inamovible, en el cas d'altres sants trobem que els diversos elements que fan referència a les forces malignes es van alternant. Dimonis, monstres, botxins o personatges exòtics, enriqueixen de manera sorprenent les escenes.

En el cas que ens ocupa, no es pot obviar la influència que va exercir l'arcàngel sant Miquel en la iconografia jordiana. Coincideixen ambdós amb el seu aspecte de soldat, de cavaller celestial, alhora brandegen la espasa com a arma redemptora, mentre esclafen sota els peus al rival maligne. La iconografia de sant Jaume a cavall també conté analogies amb ambdós sants. En aquestes representacions el drac era substituït per personatges d'aspecte arabitant derrotats als seus peus (era la manera més estesa de representar un personatge com a estranger o com a prefiguració del mal o de l'heretgia).

SANT JORDI, PATRÓ DE CATALUNYA

Durant l'edat Mitjana a Catalunya es van produir dos fets importants en relació a la devoció jordiana. L'any 1395 la ciutat de Barcelona va prendre la creu de Sant Jordi com a ensenya, mentre que l'any 1456 les Corts Catalanes el van proclamar Sant Patró de la terra catalana.

A partir del segle XIX la llegenda del sant va ser documentada i reescrita pel folklorista Joan Amades, a partir dels testimonis recollits de la tradició oral i escrita. La versió resultant acosta l'acció principal al territori català situant-la a Montblanc o Rocallaura, lluny ja de la llunyana Líbia

Aquest apropament dels fets, va ser significatiu per l'augment de la popularitat del sant. També és en aquest moment en que les roses prenen part del programa iconogràfic al voltant de la llegenda, ja que Amades destaca l'escena en que de la sang del drac ferit va brotar un roser vermell.

Aquest període coincideix amb el moment de la irrupció del Modernisme i de l'adopció de la iconografia al voltant de sant Jordi com a element omnipresent en l'art del moment. A banda de l'aspecte religiós, era vist com una prefiguració de la lluita contra l'estat opressor i emblema de la catalanitat. En són mostra també l'innombrable reguitzell de poemes i escrits que acompanyaven les representacions. A tall d'exemple anomenarem els del plafó de rajoles de la Casa de les Punxes a Barcelona "*Sant Patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat*" o el del Monument a l'Àngel de Lloret de Mar "*De la fe màrtir sagrat a la terra catalana deu-li pau i llibertat*". Versos tots ells que denoten l'estima que Catalunya li ha tingut al seu patró i que cada any renoven amb la gran festa de la cultura, els llibres i les roses. ■

Bruna Solei
Redactora

La nova etapa de l'entitat comença reivindicant el llegat de Jordi Cuixart i de les lluites compartides

Xavier Antich, president d'Òmnium: «Cal revisar els marcs i crear noves complicitats»

Nous lideratges. És el que porta reivindicant des de fa setmanes Jordi Cuixart, expresident d'Òmnium Cultural, que amb la seva renúncia a tornar-se a presentar, dona pas a una nova etapa de l'entitat, **ara encapçalada pel filòsof i escriptor Xavier Antich**, una etapa on Òmnium, seguint amb el llegat de Cuixart, vol enviar un missatge clar a l'independentisme: calen nous lideratges però també cal revisar tota l'estratègia perquè la victòria, la **república catalana**, encara no s'ha assolit. Així ho ha reivindicat Antich en el seu primer discurs com a president des de la Farga de l'Hospitalet, on Òmnium ha fet la seva Assemblea General i on s'ha materialitzat el relleu de l'equip de Cuixart i Marcel Mauri, que deixen l'entitat amb més socis que mai: 190.000.

“No volem reformar l'estat. En volem sortir (...) **Caldrà revisar els marcs amb els que hem treballat fins ara i crear noves complicitats**, perquè hem vingut a guanyar”, ha declarat Antich des de l'escenari, acompanyat del que seran els seus companys a la Junta, personalitats com **Mònica Terribas, Marina Gallés, Marina Gay, Quim Forn o David Fernández**. Així ho han decidit els socis de l'entitat, que durant aquestes últimes setmanes han manifestat el seu suport mitjançant vots a la candidatura Òmnium 26, l'única presentada per rellevar l'equip.

Durant la seva intervenció Antich ha fet mencions constants al passat de l'entitat i al **llegat de les persones** que l'han encapçalat, passant per Jordi Porta i Muriel Casals, una Muriel que ha assegurat que “va marcar el camí” i va deixar la llum, i sobretot ha reivindicat la tasca de Jordi Cuixart, “del gegant Jordi Cuixart”, de qui ha subratllat haver fet un **Òmnium de lluites compartides**, de fermesa contra el Tribunal Suprem: “El nostre repte és estar-ne a l'altura i ser-ne dignes”, ha declarat Antich, i ha assegurat

que practicarà els aprenentatges que han deixat: “**Compromís, generositat, exigència, rigor, lucidesa estratègica i passió**”.

Antich també ha reivindicat com Òmnium ha mantingut la batalla al llarg de tots els anys, lluitant per preservar el català durant la dictadura, o durant el referèndum de l'1 d'octubre: “Volien que marxéssim a casa. I estem aquí contra tot pronòstic, la repressió no ha pogut amb Òmnium ni tancant el seu president quatre anys a la presó. I aquí ho veiem. Aquí estem. **Més forts que mai** i amb la confiança intacta”. Antich també ha reivindicat ser **plataforma propositiva i no de de retrets**, com una plataforma que vol ser útil: “Nosaltres no juguem en l'antipolítica. Volem continuar sent espai de trobada, de pont i de xarxa. Vam ser-hi contra la dictadura, en la consulta del 9-N, en el referèndum de l'1-O. Òmnium sempre hi és i continuarà estant-hi”.

Durant el seu discurs ha repassat els reptes que es fixa l'entitat amb aquesta nova Junta. Així, ha remarcat la defensa de la llengua catalana, que és un punt de trobada “**contra un estat hostil que vol minimitzar-la**”, també ha parlat d'una cultura que sigui plenament compartida i accessible a tothom. I de tothom ha parlat també per revindicar la cohesió social, perquè “no hi ha lluites si no són compartides”.

Sobre drets civils i polítics “en una democràcia anòmala” ha reivindicat que **la millor forma de defensar els drets és exercint-los**, i en aquest punt ha tingut un record pel president a l'exili Carles Puigdemont i la resta d'exiliats polítics, a banda dels prop de 4.000 represaliats que hi ha al país: “**Els represaliats són un orgull**, són gent que lluita i no té por. Vindrà més repressió i serà un bon senyal, perquè voldrà. ■

Xavier Antich amb la nova junta d'Òmnium

Pau Riba en el seu darrer concert a Blanes a la Cooperativa els dies 1 i 2 de maig de 2021

Jaume Planas i Perxachs
Escriptor

El passat sis de març moria el gran trobador còsmic, en Pau Riba (Palma de Mallorca 1948 - Tiana 2022) després que mesos enrere anunciés que patia un càncer de pàncrees. L'iconoclasta, el subversiu, l'excèntric, el gra de pus, traspassava creant fins el darrer alè. Aviat sortirà al mercat el seu últim treball: Segona Florada, al costat de l'Orquestra Fireluce per segon cop.

Em ressonen al cap com un eco prenyat de sornegueria, les declaracions que en Pau Riba li va fer a l'Àngel Casas en el documental sobre la cançó catalana dirigit per en Francesc Bellmunt l'any 76. A la pregunta de: creus que ajudes la cultura catalana, en Riba contesta un sí rotund. Quan el periodista afegeix àgil de reflexes un inquisitiu en què, el llengüat cantant li etziba un dels seus cèlebres estirabots que provoquen cremors als estòmacs més sensibles. L'ajudo a destruir-la, es venta i es queda tan ample. D'aquesta sortida, alguns en diran que serveix per oxigenar el panorama musical català, mentre que d'altres, de tarannà conservador, l'acusaran d'emetre provocacions gratuïtes. Una boutade. Com quan va fer entregar una botifarra lligada amb una senyera a un altre Millet (Nissaga de poder? Les cent famílies que ho controlen tot com una veritable màfia conxorxada que s'entrecreuen entre sí per mantenir el poder endogàmic?) que no li va permetre oferir un concert al Palau de la música, vetant-lo per actuar en aquell temple sagrat.

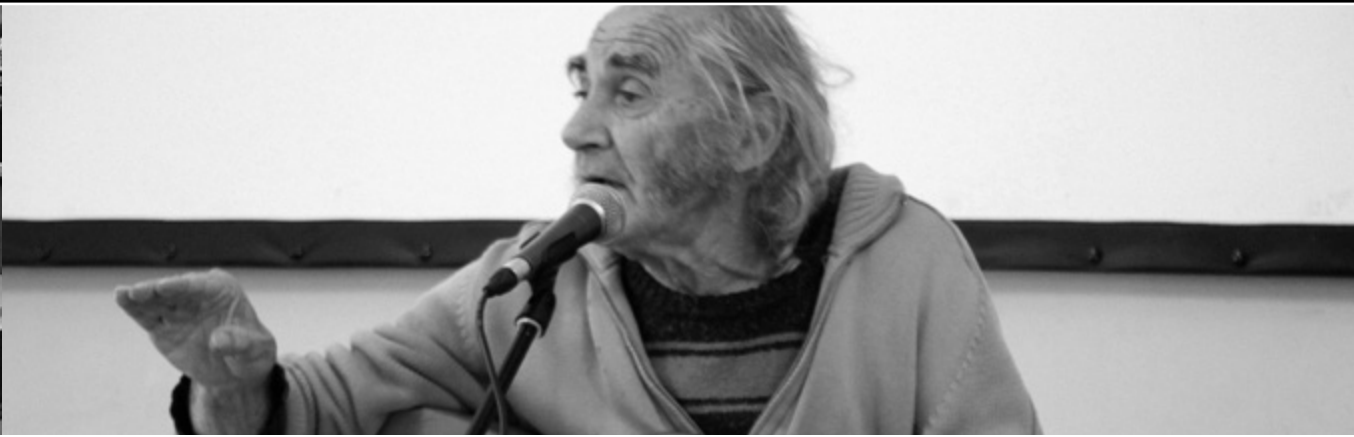
A continuació, després del breu interview amb l'Àngel Casas, s'encadena aquesta resposta punyent amb una actuació memorable, de les que queden impreses per sempre més a la retina. En Pau transvestit de pubilla, ulls pintats, armat amb una guitarra elèctrica, interpreta una revisió enèrgica i brutal d'aquella mítica Noia de porcellana del 68. L'original és un tema dolç, tot i que la lletra ruixava verí damunt la protagonista femenina de la cançó, una jove-neta de mira'm però no em toquis. És la cançó

més recordada d'en Pau i a la vegada, la més incompresa. Els oients no paren atenció en els seus versos. En Riba perverteix la peça en aquesta nova versió. Això vol dir ser un artista transgressor: ser un insatisfet etern, barallar-te amb la teva pròpia creació, no acomodar-se mai ni viure de rendes, ser un esperit lliure, inquiet i estripar-ho tot si cal, com ha obrat sempre en Pau. O el mateix Quico Pi de la Serra.

Aquest home no estàtic, no té una discografia massa extensa en més de mig segle de carrera. De fet, no ho amaguem, va ser un pèssim cantant. La publicitat que acompanyava els seus primers treballs ja ho deia: "Té una veu de regadora, però una regadora pot regar tot un jardí". Una veritat com una casa de pagès. Desafinava que donava gust. Però en Riba és un poeta immens que ha evocat unes imatges molt potents en les seves lletres. És el nostre beatnick particular. Un fill de la contracultura, d'aquell mític 68. Un hippie perenne. Lúcid. La seva imatge, de segur que li ha jugat a la contra.

Després de parir unes primeres cançons, realitza una audició per entrar als Setze jutges. No l'admeten. No té el perfil adequat. La seva filiació és més propera a la música folk americana que no pas a la chansó francesa on s'emmirallen els *jutges*. Per aquesta raó s'allista al Grup de folk, l'altre gran grup de la cançó catalana al costat de l'Oriol Tramvia, en Jordi Batiste, en Sisa, en Jaume Arnella... El 69 apareix el seu primer llarga durada, el seminal Dioptria, la pedra fundacional del rock català. És un àlbum doble que apareix en dues entregues per motius econòmics. El Dioptria 1 suposa abandonar els terrenys folkies per on havia transitat i electrificar el seu so, fer roc per primera vegada a casa nostra, amb pedigree, emulant les gestes d'en Bob Dylan amb The Band, quan el bard de Duluth deixa de ser un cantautor protesta i els puristes el titllen de Judes per haver abandonat la guitarra acústica.

En Riba s'acompanya per l'ocasió del grup OM. Això vol dir rebre el suport i la compli-citat de dos monstres: en Toti Soler a les sis cordes amb pedal de distorsió inclòs, en Jordi Sabatés, també mort recentment, als

teclats d'un hammond i en Romà Escalles a les flautes. La selecció de temes senten càtedra en aquell treball doble: L'home estàtic, Noia de porcellana, Cançó setena en set colors, La mort de la besàvia, Taxista... El francitador, carrega amb la seva ploma contra la Catalunya conservadora, missaire i carrincona que representa la figura dels seus avis paternals, el poeta Carles Riba i la poetessa Clementina Arderiu. El patriarca del clan, era un mite de la resistència cultural del país que creava en la clandestinitat i que havia retornat de l'exili després de la primera diàspora republicana conseqüència de la derrota del 39. L'altre avi, per part de mare, en Pau Romeva, era fundador d'Unió Democràtica. Una fort ferum d'hòstia consagrada inundava la llar familiar fent-la irrespirable. Calia obrir finestres i ventilar l'interior d'aquell tuf de resclosit.

Han plogut un fotimer d'epítets per definir-lo: infant terrible, ovella negra, terrorista cultural... Dioptria és l'obra magna on dissectiona el món que l'ha vist néixer i del que ell aconseguirà escapolir-se per no ser devorat. Vola del niu i escup bilis contra la seva pròpia casta, aquella petita burgesia catalana de dretes, en un acte catàrtic. Geni i figura. En el fons, no ha defraudat a ningú. És un artista. Un poeta. La nissaga continua. No podem obviar que va ser aquesta mateixa burgesia (Josep Espar Ticó, Ermengol Passola) els qui es van gratar les butxaques per aixecar la cançó creant segells discogràfics i locals on tocar com La cova del Drac. I Òmnium Cultural també és filla d'emprenedors que no volien que la nostra identitat fos anorreada per aquells feixistes que van guanyar la guerra.

En Pau marxa a Formentera a fer el hippie per un període de sis anys i allà pareix la segona obra mestra: Jo, la donya i el gripau, l'any 71, un disc altre cop acústic, com els seus primers singles o el Dipotria 2, botit d'un cert encant naíf, calmat com el ritme de les illes, proper a la cançó tradicional catalana. Enlloc de fer versions de temes populars com havia realitzat en

els primitius enregistraments amb el duo Pau i Jordi, al costat d'un altre Jordi Pujol que no es va dedicar a dirigir la *botigueta* com l'ex honorabilíssim, en Pau crea i no reproduceix, unes cançons noves en l'ona d'aquelles peces del cançoner tradicional.

El 77 apareixerà el seu darrer gran treball, Licors. La *movida* ho arrasarà tot i els músics veterans, durant la dècada dels vuitanta, viuran condemnats a l'ostracisme, malvivint desenvolupant feines per sobreviure, com en Pau, que fa d'actor.

En aquells primers temps de la seva llarga carrera, en Pau va ser recolzat per la progressia d'aquí, per aquella gauche divina batejada per en Sagarra fill, pensant que en Riba era un d'ells. Però en Riba és molt de Riba i no es casa amb ningú tot i que val a dir-ho, ha creat i alimentat el personatge estafolat que llueix com el mateix Sisa, un germà bessó. Ambdós provenen d'una estirp que es remunta a temps remots. Són aquella espècie autòctona on predomina la rauxa per sobre del seny. Uns personatges empeltats de geni que perviuen gràcies a la seva obra o a les anècdotes, ja siguin reals o fictícies, que s'expliquen d'ells envoltades d'una pàtina de llegenda. Pintors, escriptors, filòsofs com els Pitarra, Rusiñol, Francesc Pujols, Dalí o Fages de Climent, encapçalen la llista on s'hi enquibeixen per mèrits propis en Riba, el mateix Sisa, el poeta i sonador de triangle Enric Casasas o en Pascal Comelade que ha col·laborat amb els dos boletaires de torn, en Pau i El galàctic Jaume Sisa.

Avui, potser no els veiem trencadors. Hem de valorar la seva obra mirant la data d'aparició i el context on es forja. En Pau és un pioner. És el pare de gran part del que vindrà després. Els hereus d'aquest trobador foll l'han superat en alguns aspectes. L'Albert Pla és millor narrador d'històries -n'ha après molt d'en Lou Reed i ha begut del punk anglès del 77- i en Puntí és un excels intèrpret, dotat d'una magnífica veu (escolteu sinó aquella Nina ensucrada del seu debut amb Umpah-pah).

Si la nova cançó ens ha regalat temes que no deixen de ser actuals (L'estaca, Què volen aquesta gent?, Diguem No etc etc) perquè el franquisme no ha mort, és residual i les hem de recuperar i no OBLIDAR MAI que som una nació oprimida, perseguida i agredida per l'estat, la figura d'en Riba a diferència dels cantautors "seriosos", a més de regalar una obra perenne i sublim, ha tingut descendència notable en totes les etapes musicals del país que l'han precedit.

Durant el boom del rock català dels noranta hem anomenat dos dignes hereus (en Puntí i l'Albert Pla) però en Pep Sala de Sau el va voler produir al Lp Disc dur (1993) perquè l'admirava i els Sopa el van versionar igual que l'Eduard Canimas o els Brams. A principis del 2000, una nova fornada el reivindicava amb talents com la veu tel·lúrica d'en Roger Mas, el *beatelià* Mazoni, El petit de ca l'Eril o el blanenc Isaac Ulam. I ara mateix, per exemple, tenim des del poble empordanès d'Espolla la magnífica Ludwing Band que s'hi emmiralla. Els cantautors "seriosos", potser no han donat tant de fruits saborosos (hereus) com en Riba i en Sisa encara que aquests dos artistes mai van gaudir de la resposta de públic que va tenir un Serrat, un Llach o un Raimon. Veure però, que el seu llegat es perpetua en les noves generacions potser és el regal més gran que pot rebre un artista. Retornar a la seva obra, esfondrar-hi arelles, amarar-se'n i treballar amb respecte aquest material sensible, buscant una veu pròpia, que no saps mai del tot si quallarà ha de satisfer qualsevol ego. I no només els músics s'han apropat a venerar la seva figura d'ombra allargada. Perquè en Pau Riba -que va fer les paus amb els avis homenatjant-los en el disc de Riba a Riba- ho portava gravat als gens: era un poeta, un escriptor. Per tot, gràcies Pau per mullar-nos amb el doll d'aigua fresca que brollava del teu magí. ■

Secció a cura de

Nat
Mont

Daniel Roca Orta
Professional de la
comunicació i ornitòleg

En el món natural, la migració no és allò que sovint entenem quan apliquem aquest concepte a les persones. Persones que marxen forçadament del lloc a on van néixer, per necessitat d'allò més bàsic, necessitat de supervivència. Immigrants si arriben, emigrants si marxen. No, en el món natural la migració és un fenomen que s'ha desenvolupat evolutivament, al llarg dels mil·lenis, un fenomen de desplaçament massiu i cíclic d'espècies anomenades "migratòries". Dins del regne animal, sense dubte són els ocells els qui més han sabut aprofitar les possibilitats d'una "residència mòbil". No cal dir-ho, gràcies a la seva increïble capacitat per al vol.

Els ocells migratoris han trobat la manera d'aprofitar unes condicions idònies que es donen només de forma temporal en determinades regions del món, habitualment per raons climàtiques estacionals. A latituds mitges i altes, aquestes condicions especialment favorables per a la vida es donen durant el període càlid, la primavera i l'estiu. Sense sortir de l'Àfrica, en canvi, les migracions es produeixen en funció del període sec o plujós. Aquest període òptim és aprofitat per a la nidificació.

Per la seva banda, les espècies "sedentàries" han trobat la manera de sobreviure al mateix lloc tot l'any. Els ocells tenen una gran capacitat per resistir baixes temperatures. No és aquest el principal motiu que impulsa determinades espècies a marxar durant l'hivern. És, sobretot, l'alimentació. En gran mesura, són espècies insectívores, un recurs tròfic molt més escàs a l'hivern.

El comportament migratori és un instint irrefrenable, una crida a volar més enllà de l'horitzó quan arriba el moment, nord enllà. A través del desert més gran del món. I, tot seguit, creuant el mar sense possibilitat d'aturar-se fins arribar a l'altra riba. En alguns casos, el viatge continua fins a regions àrtiques. En altres, tot just acaba a la regió mediterrània. Finalitzat el període de reproducció, i sovint també un període posterior en què es renova el plomatge, el viatge comença de nou, aquest cop cap al sud.

La costa catalana es troba perfectament situada per rebre els migrants primaverals, sovint esgotats i amb necessitat de recarregar energies durant uns dies. Alguns exemplars de subespècies pròpies de les illes Balears poden aparèixer a la nostra costa quan "es passen de llarg". I és que, tot i la provada i estudiada capacitat per orientar-se dels ocells migradors, creuar la immensitat blava, havent de trobar-hi una illa, és una proesa magnífica, que bé ha d'admetre algun error. Altres ocells, pertanyents a espècies d'Europa de l'est, es veuen empesos a les nostres costes només quan bufen potents vents de llevant, que els desvien de la seva trajectòria.

Tots ells requereixen una cosa. Espais naturals ben conservats a on poder reposar abans de continuar el seu viatge. Espais agrícoles compatibles amb la biodiversitat. Però la costa del Maresme és, malauradament, només una ombra del paradís que va ser. Els nuclis urbans han crescut tant que es toquen els uns amb els altres. Els conreus són sovint coberts d'un mar de plàstic. I la línia de la costa, de 50 km de llarg, és dedicada al 100% a l'ús recreatiu de les persones, sense ni un sol racó per a la preservació de la natura. Cal recuperar espais naturals perduts o malmesos. No només per als ocells migradors, o per als no migradors. També per al gaudi de les pròpies persones. **El delta de la Tordera n'és un exemple, el més rellevant actualment, en el nostre entorn. Un espai que hem vist renèixer i que ara és peremptori protegir de debò.** ■

Amb el suport

GBI
grup

1. Una cuereta groga escandinava ben xopa busca aixopluc al delta de la Tordera durant una llevantada, la primavera de 2021.

2. Malgrat la pluja, aquest papamosques gris no es pot permetre el luxe de reposar, i ha de continuar buscant aliment (i trobant-ne, com es pot veure al seu bec!). Delta de la Tordera, 2021.

Francesc Xavier Vila
Sociolingüista, Secretari
de Política Lingüística

Una estratègia completa per a la llengua

«El catalanisme lingüístic necessita una estratègia completa, flexible, gradual i adaptada a cada territori per recuperar on sigui possible l'estatus de llengua societària, és a dir comuna i necessària, i completa, ço és, usada per a totes les funcions»

La minorització del català va trencar a mitjan segle XX la transmissió de la llengua en algunes regions i va imposar arreu unes condicions que dificulten la integració lingüística dels nouvinguts. L'estat autonòmic ha fornit certa protecció al català que genera miratges de normalitat, però l'objectiu de liquidar la llengua continua vigent en amplis sectors. En aquest estadi, el principal objectiu del supremacisme castellà és que el català esdevingui una llengua comunitària,

«No regalem el bilingüisme als que volen liquidar el català»

és a dir particular de tan sols alguns ciutadans, i parcial, perquè només serveixi per a algunes funcions. El catalanisme lingüístic necessita una estratègia completa, flexible, gradual i adaptada a cada territori per recuperar on sigui possible l'estatus de *llengua societària*, és a dir comuna i necessària, i *completa*, ço és, usada per a totes les funcions. Principalment caldria:

– Combatre els discursos minoritzadors: fer créixer la consciència que cal actuar en favor de la llengua i que és possible do-

nar-li un futur, recuperar la convicció que és legítim viure en català, i convèncer que això és responsabilitat individual i col·lectiva. Cal substituir l'excusa del “no sap valencià perquè és de fora” i recuperar la normalitat històrica de “xerra mallorquí perquè ja fa tres anys que treballa aquí”.

– Canviar els comportaments a totes les escales per generar un cercle virtuós de recuperació de la llengua: a escala individual cal mantenir la llengua sempre que sigui possible i prioritzar-la en els hàbits de consum; a escala socioeconòmica, cal generalitzar-lo en l'atenció al públic, en l'etiquetatge, en el món del lleure, en l'atenció a les persones, etc.; a escala institucional, cal modificar el marc normatiu per tal de legitimar la llengua, potenciar-ne l'ús i facilitar-ne l'aprenentatge.

– Modificar el marc socioeconòmic, perquè les polítiques lingüístiques es fan sobretot amb l'economia i el benestar. Un model socioeconòmic que precaritzava el jovent no permet la reproducció de la llengua. Un model basat en la importació de mà d'obra barata per a feines estacionals no mena a la integració dels nouvinguts. Cal actuar en conseqüència. Millorant les condicions de vida col·lectives podem millorar, també, les expectatives per a la llengua. ■

LA NOTA

Vicent Partal
Periodista i director
del Diari VilaWeb

Rendir-se és l'única política d'aquest govern: que pleguen ara mateix

Crec que aquesta vegada la cosa és tan clara que no cal donar explicacions ni raonaments, de manera que faré l'editorial més curt que he escrit mai.

Ho venguen com ho venguen, els polítics i els propagandistes que en depenen i que ahir dijous 24 de març es van lluir tant, això és tan simple com llegir què deia la llei de política lingüística fins ara i què dirà d'ara endavant, si es compleix la lamentable reforma que el PSC, ERC, Junts i els comuns van anunciar.

Deia: “El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament no universitari.”

I ara dirà: “El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu. També és emprat el castellà en els termes que fixin els projectes lingüístics de cada centre, d'acord amb els criteris que s'estableixen a l'apartat 3”.

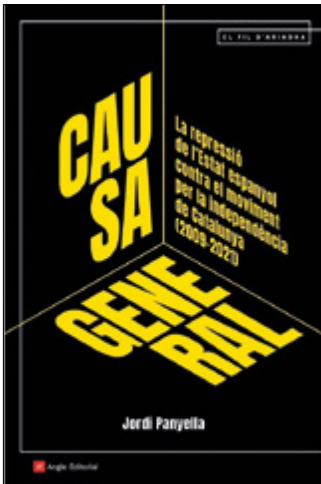
Rendir-se, rendir-se en tot. Aquesta és l'única política que té aquest govern. Que pleguen. Que se'n vagin ara mateix. ■

Portada de Pilarín Bayes per a Cavall Fort Edicions l'any 1976

'Causa General', un curós inventari de la repressió

per **Quico Sallés**, periodista

Causa General
Angle Editorial
500 pàgines
PVP 21,90€

Causa General

Jordi Panyella

El periodista Jordi Panyella posa noms i cognoms a l'ofensiva repressora

De tant en tant, cal fer memòria. I si la memòria és escrita millor. D'aquí que un dels títols que ha aparegut als aparadors de les llibreries darrerament comenci a convertir-se en imprescindible. L'autor, el reconegut periodista d'El Punt Avui, **Jordi Panyella** (Barcelona, 1966), l'ha titulat **Causa General: La repressió de l'Estat espanyol contra el moviment per la independència de Catalunya (2009-2021)** (Angle Editorial, 2022). Un treball rigorós, minuciós i també entretingudament interessant sobre l'ofensiva repressiva cap a l'independentisme des de fa més de deu anys.

El risc d'una aventura com la de Panyella amb aquest llibre és que podia semblar un catàleg de processos, un pamflet antirepressiu o un simple homenatge. Res més lluny. El llibre és un **veritable treball de camp, amb entrevistes personals, una feina de picapedrer per descriure fil per randa, amb un relat ràpid, distret, captivador i àgil de 2.562 les persones represaliades per l'Estat espanyol**. El volum també recorda les 1.066 persones que van rebre per part del Cos Nacional de Policia i de la Guàrdia Civil el Primer d'Octubre de 2017.

Panyella parteix d'una premissa diferent, tant temporal com de fons. De fet, situa l'inici de la causa general el 2009, a la consulta d'Arenys de Munt. Un escenari que resumia en certa manera el Procés: un advocat de l'Estat -ara portaveu de Vox- que intentava aturar-la; l'extrema dreta manifestant-se, la tebior dels partits i la urna. I tot just després la sentència ribot del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, el juny de 2010. A partir d'aquí, **periodisme en estat pur on s'hi nota un treball sistematitzat, de filtratge de dades, de combinacions i capacitat de relació**.

El llibre revela retrats personals que atorguen els detalls del concepte de causa general. Escorcolls prospectius, pressions policials, atestats fantasiosos, absurditats incriminatòries o casos que clamen al cel per injustos. **"És una carpeta oberta on s'hi van ficar papers i papers"**, comenta l'autor mentre fa la guàrdia en un dels enèsims judicis a l'Audiència de Barcelona sobre un xicot al que li demanen fins a 7 anys i mig de presó per les protestes postsentència.

Però un dels punts forts del llibre és que constata un element imprescindible del que és una causa general. El gruix d'històries, de casos i d'experiències constata la transversabilitat de la repressió contra l'independentisme que tant arriba a grans lideratges polítics -com és el cas dels presos polítics- a funcionaris o nois que no havien tingut cap veu política fins el Primer d'Octubre de 2017. Els casos recollits també acrediten la repressió com "injustificada", un element imprescindible per a una causa general.

Panyella posa nom i cognoms a les víctimes de l'A por ellos!, amb traça i amb la santíssima trinitat del subjecte, verb i predicat dels fets i una crítica latent a l'ofensiva dels poders per acabar un moviment rebregat com l'independentisme. Un llibre necessari per entendre la sociopolítica

periodisme en estat pur on s'hi nota un treball sistematitzat, de filtratge de dades, de combinacions i capacitat de relació

catalana actual. Un inventari que situa les coses i les circumstàncies. Llegir-lo és repassar una història diària, a vegades cridanera, a vegades, soterrada, que hauria de posar tothom en guàrdia. La conclusió, però, de tot plegat és inquietant. La màquina repressiva no s'atura, és insadollable. Una realitat que, segons Panyella, només pot acabar omplint les presons. ■

AUTOR **Jordi Panyella**

Parlo amb el fotoperiodista arran del seu nou llibre “Tots els colors del negre”

per Quico Sallés, periodista

Tots els colors del negre
Ara llibres
520 pàgines
PVP 21,90 €

Tots els colors del negre

Jordi Borràs

«La por és la benzina de l'extrema dreta»

En Jordi Borràs i Abelló (Gràcia, 1981) és un fotoperiodista fora de sèrie. El seu darrer llibre és un document absolutament imprescindible per conèixer i entendre l'extrema dreta europea. “Tots els colors del negre” (Ara llibres, 2022) és un manual precís, rigorós i amb una dosi d'experiència personal que permet llegir-lo amb ganes i sense trobar-hi cap escarafall. Un llibre tècnic fonamental per veure on és i com es desenvolupa l'extrema dreta. No és cap receptari, ni cap llibre d'estratègia política, ni cap pamflet antifeixista. És un llibre absolutament necessari per conèixer els adversaris de la democràcia, per tant, una eina insubstituïble per poder articular una estratègia contra el monstre que ha crescut entre nosaltres.

Jordi Borràs, escolta tens por?

No, no, por no és la paraula. Pots tenir por en algun moment, però no visc amb por.

El llibre sorprèn perquè és fascinant com documentes que l'extrema dreta anava agafant impuls i com, de cop, és protagonista polític

L'extrema dreta ja hi era. Ha estat la meva obsessió durant molts anys, i sí fins que no hi ha hagut l'eclosió de Vox, molta gent no se n'ha adonat.

Has pronunciat Vox, una paraula clau. Però, tu que fas aquest mapa i aquesta radiografia dels moviments d'extrema dreta arreu d'Europa, quina és la diferència entre l'extrema dreta espanyola i l'europea?

Potser una de les característiques principals de l'extrema dreta espanyola, compartida amb la polonesa, és el substrat nacional catòlic. Un factor que, per exemple, no té res a veure amb el Front Nacional de Jean Marie Le Pen. És important tenir-ho en compte. Podria semblar que Vox s'assembla més a Alternativa per Alemanya, per un element de proximitat, però s'assembla al Partit Llei i Justícia polonès. A més, cal sumar el fet que l'Estat espanyol ha tingut

una història diferent a la d'altres països on hi han hagut dictadures parafeixistes, feixistes o nazis. Aquí, els aliats dels nazis alemanys i dels feixistes italians van guanyar la guerra, als altres països van perdre. Una diferència clau. A aquest fet ha atorgat certa legitimitat a certes nissagues i famílies que porten enquistades al poder des de 1939, que no surten del no res contrasistema, sinó de les mateixes estructures de poder.

Diries, doncs, que l'extrema dreta espanyola és sistèmica?

És un dels fets remarcables. Recorda que l'extrema dreta sempre ha intentat lligar-se al poder econòmic i polític. En el cas espanyol no hi ha una ruptura, sinó un fil negre de la història. No s'ha hagut de reinventar o buscar-se la vida, sinó que ha viscut enquistada a l'alt funcionariat espanyol, per exemple.

En el llibre també hi trobem una altra característica de l'extrema dreta espanyola, la catalanofòbia. No n'he trobat cap de similar. És a dir, s'imagina l'extrema dreta alemanya crida, per exemple, a “pels bavaresos”?

No, no m'ho imagino. No perquè el concepte d'Estat és molt diferent i la identitat nacional no té res a veure amb el que s'entén a l'Estat espanyol. Sí que, per exemple, a Polònia tenen una russofòbia i una germanofòbia, per raons històriques d'Estats veïns. En el cas espanyol, l'enemic que ha cohesionat el nacionalisme espanyol és un enemic intern. És un fet interessant, l'anticatalanisme i la catalanofòbia ha estat un dels cavalls de batalla de l'extrema dreta alemanya. De fet, la immigració és un concepte modern per l'extrema dreta espanyola, que no arriba i en menor mesura als anys 80 del segle passat. El fet migratori no era un element de l'extrema dreta espanyola, en canvi sí que ho era l'anticatalanisme, perquè era el fenomen més palpable de l'antiEspanya.

Del substrat del llibre es pot copsar una extrema dreta molt preparada, molt ensinistrada, amb una estratègia molt clara

Hi ha hagut una evolució en un magma polític que és molt gran. De fet, el títol del llibre ve per aquí, “Tots els colors del negre”, perquè l'extrema dreta no és uniforme sinó

que és un magma ideològic on hi trobem des d'identitaris, dreta radical populista, neonazis o nacionalrevolucionaris. Hi ha matissos però comparteixen fets, idees i espais. Però el creixement, per exemple de Vox o el Front Nacional, prové d'adaptar l'espai de "dreta nacional populista", nínxol ideològic que ha posat una certa frontera amb l'extrema dreta dels anys 80 i 90, del cap rapat neonazi. Han desterrat certes formes per poder-se presentar de forma més amable a la societat i han intentat emetre missatges més assimilables. El mecanisme per fer-ho ha estat l'anomenada autonomia històrica: nosaltres no som responsables de la història que ens precedeix. A Vox se'n guardaran prou de treure una bandera franquista, no en fan res de reivindicar una dictadura criminal, ara bé, això no vol dir que en reneguin, no la reivindiquen. Es presenten com a partit d'ordre, perquè la seva vocació és de govern, no d'oposició. Mira Vox, en quatre anys ha fet un procés que a Suècia o Alemanya ha trigat 20 anys. Fins i tot, està en posició de superar la dreta mainstream com el PP. Rere l'extrema dreta no hi ha una tropa de ximples que no pensen, sinó que hi ha estratègia, tàctica i plans molt ben definits i amb èxit.

1. Membres de l'extrema dreta alemanya en una manifestació
Jordi Borràs

2. L'extrema dreta polonesa en un acte/Jordi Borràs

Un dels detalls del llibre és certa connivència de l'extrema dreta amb els cossos i forces de seguretat

Passa i molt. En el món castrense i de la seguretat i l'extrema dreta es retroalimenten, pel militarisme, el biaix conservador, el nacionalisme d'estat conservador. La diferència és que a Alemanya, l'Estat hi està a sobre, ho controla i ho combat, fins i tot, s'han desmuntat unitats senceres. A l'Estat espanyol, en canvi, condecoren, o s'amaga i ascendeixen.

El llibre és una extraordinària recerca, per entendre què cal fer per combatre aquest fenomen

El viatge no s'ha acabat. No en tinc cap resposta i dubto que ningú la tingui. No hi ha cap vareta màgica, al capdavant, tots els Estats tenen motius diferents que n'han facilitat el creixement. Ara bé, hi ha molts punts en comú, com la incompareixença de l'esquerra més preocupada per encaixar en mercats comunitaris o per caure bé als bancs que no pas als seus electors. La crisi de la socialdemocràcia n'és una evidència i el fet de no haver representat els grans perjudicats de la crisi. La recepta, la segueixo buscant, perquè ningú l'ha té.

Estudiar aquest món què t'ha fet veure de la condició humana?

La por. Molta gent acaba abraçant els postulats de l'extrema dreta perquè té por a perdre el que ja coneix o té por al desconegut i veu com una amenaça. L'extrema dreta, el feixisme es basa en un instint molt primari, en la llei del més fort i fa servir la violència com a motor de canvi. En aquest punt d'incertesa, com el moment històric en què ens trobem, hi trobem la por, i la por és la benzina ideal per l'extrema dreta. Com deia Antoni Gramsci, quan el vell món es mor i el nou triga a aparèixer, entremig sorgeixen els monstres. Ara que hi ha una guerra, que el preu de la llum es dispara, les matèries primeres es desapareixen... l'extrema dreta s'aprofita d'aquestes ocasions per cridar més que ningú tot i que no hi ha cap solució fàcil. La por és el que alimenta l'extrema dreta. ■

El dilema Ponsatí

per **Jordi Barbeta**, periodista

Molts i ningú
La Campana
200 pàgines
PVP 19,90€

Molts i ningú

«Els partits que es diuen independentistes han esdevingut instruments inútils perquè la seva opció mai ha estat la independència sinó disputar-se aquest poder autonòmic absolutament neutralitzat»

El llibre de la Clara Ponsatí, *Molts i ningú*, que acaba de publicar La Campana, és de lectura imprescindible per saber i per entendre el que ha passat amb el procés, el que ens ha passat a tots plegats, però el més interessant és que planteja en perspectiva de present i del futur més immediat **el gran dilema del sobiranisme català: autonomisme o independentisme**. Ponsatí posa el dit a la llaga de la gran contradicció catalanista del segle XXI. Els catalans o governen (el que poden) o es rebel·len. Això en la teoria, perquè en la pràctica estic d'acord amb Ponsatí que, ara per ara, no s'està portant a terme cap de les dues opcions. Gairebé no es governa, i la lluita s'ha ajornat indefinidament. Diu Ponsatí que el Govern de la Generalitat és un govern segrestat o entregat i disposat a obeir l'Estat fins i tot en les directives més repressives i que **els partits que es diuen independentistes han esdevingut instruments inútils perquè la seva opció mai ha estat la independència sinó disputar-se aquest poder autonòmic absolutament neutralitzat**. La consellera d'Educació destituïda amb el 155 aporta el testimoni del gran engany de les estructures d'Estat i de com la resistència de la gent l'1 d'octubre va agafar a contrapeu els líders institucionals del moviment. Si a això hi afegim l'evidència que l'actual Govern de la Generalitat és el menys bel·ligerant amb l'Estat des del temps del segon tripartit, podem acceptar la tesi Ponsatí: No volen la independència, només volen perdurar en la Generalitat. Llavors cal afegir que si bé no la volen la independència, no deixen de referir-s'hi verbalment, amb la qual cosa, l'engany esdevé grotesc.

Clara Ponsatí

Ponsatí crida a la revolta, però no és tan segur que la majoria dels catalans prefereixi la rebel·lió a la governació. Ara, el que s'ha demostrat en els darrers temps és que **són dos conceptes incompatibles**. S'exclouen mútuament. El Govern autonòmic que es diu independentista és l'encarregat de mantenir l'ordre públic i, per tant, està ben decidit a aturar ja no qualsevol esclat revolucionari sinó a dissoldre els pocs manifestants de Meridiana Resisteix. I cridaran "el català a l'escola no es toca!!!", i tot seguit el departament cursarà a les escoles les instruccions precises per acatar la sentència del tribunal repressor. Tal com va tot, és, de fet, l'única manera de perdurar en el poder autonòmic. Clar que es podrien fer les coses diferents, desobeir sistemàticament, a l'escola, al carrer, al Parlament i a totes les institucions. Parlar sempre en català al Congrés i al Senat. Rebentar la conferència de presidents i plantar cara al Rei quan ve a Catalunya i cantar-li les quaranta en comptes d'amagar-se... però tot això és molt i molt incòmode i molt arriscat també, perquè el més probable seria acabar empresonat i inhabilitat i tampoc el coratge assegura un suport electoral més gran.

Al llibre *Molts i ningú* (La Campana) Clara Ponsatí planteja el gran dilema català del segle XXI: autonomisme o independentisme; governació o rebel·lió; "O som espanyols feliços —la contradicció de l'esclau feliç— o som catalans independents".

Així que, des del punt de vista de Ponsatí, només queden dues opcions "**O som espanyols feliços —la contradicció de l'esclau feliç— o som catalans independents**" i, a parer seu, "ens hem de deixar la pell per continuar sent catalans. I paga la pena lluitar". Puc estar d'acord amb aquest dilema, però no en la percepció independentistament optimista de la consellera. Penso que, malgrat totes les desgràcies dels darrers temps, la societat catalana encara conserva un nivell de benestar material suficient per tenir por de perdre'l i en aquest sentit, no ens enganyem, no

hi ha tanta diferència entre la societat i els seus governants. Els governants, aquests governants, no faran la independència, creu Ponsatí, que ja només confia en la gent del país, en les famílies que es neguen que espanyolitzin els seus fills, en la resistència de la societat civil, la qual cosa ens transporta altre cop a l'esquema pujolià del "fer país". El "fer país" era un consigna en ple franquisme que a la mort del dictador es va transformar en "ara fem política". Com no es podia comptar amb les institucions, doncs ho feia la societat, assumint no pocs riscos i això és el que planteja ara la Clara. Per fer país es van fundar Òmnium i tantes i tantes entitats que potser van comptar amb més suports llavors que no pas ara.

La diferència és que ara el Govern hi és, tindrà més o menys poder, però la seva gestió no serà mai neutral. O sumarà, o restarà. No pas per la independència, per descomptat, però sí per al foment de la consciència nacional o el sentit de pertinença. El perfeccionisme dels noucentistes i la feina de la Mancomunitat va contribuir enormement al reforçament de la identitat col·lectiva catalana, perquè la referència, sobretot quan no es disposa del poder de l'Estat, és el bon govern. I escriu Ponsatí que "la política a Catalunya no té nivell, ni formació, ni rigor... i anem a pitjor". I va ser Jordi Cuixart qui va advertir

"no sigui que anant a buscar l'Estat perdem la nació". **Per més que es mobilitzi la societat, si l'autogovern és un factor de desprestigi, l'orgull nacional decau inexorablement. Dit d'una altra manera, si el Govern no ha de fer la independència que ho deixi a la gent, i se centri específicament en el que ha de fer, en comptes d'amagar el que no fa embolicat en la bandera del que no pensa fer.**

Molts i ningú és un llibre de memòries en el qual Clara Ponsatí descriu el món en el qual va créixer, aquella petita burgesia il·lustrada catalana, més il·lustrada que burgesia, amb avantpassats pagesos, traginers, flequers, sastres, un farmacèutic molt esportista i algun capellà. La van portar a una escola clandestinament catalana sota el franquisme, la Talitha, i a casa seva entraven i sortien els grans creadors del noucentisme, començant pel seu avi, el pintor Josep Obiols —pare del polític, Raimon Obiols— però també Carles Riba, J.V. Foix i d'altres. El poeta i pastisser de Sarrià va escriure un text sobre el seu avi que el descrivia així: "L'Obiols és la mateixa catalanitat, és el no-espanyol, que no vol dir antiespanyol, puix que en ell no hi ha hagut presa de possessió" i afegeix: "Mentre hi haurà un Obiols hi haurà plantejat un problema davant d'Espanya. Per raó d'irreductibilitat". No cal dir que Clara Ponsatí ha sortit a l'avi. ■

LA NOTA

Lluís Amat
Editor

El president del Port de Tarragona lliura el IXè Premi d'Investigació a David Moré

El divendres 25 de febrer va tenir lloc l'acte de lliurament del premi al guanyador de la IX convocatòria del Premi d'Investigació Port Tarragona, una convocatòria biennal amb l'objectiu de potenciar i fomentar la tasca d'investigació d'aspectes relacionats amb el Port de Tarragona.

El president del Port de Tarragona, Josep M. Cruset Domènech, va ser qui va lliurar el guardó a David Moré Aguirre, historiador i l'arxiver municipal de Tossa de Mar.

Acompanyaven l'acte les persones que havien format part del jurat d'aquesta convocatòria: Montse Adan Domènech, directora de Port-Ciutat i Servei d'Atenció al Client del Port de Tarragona, Coia Escoda Múrria, cap de l'Arxiu del Port de Tarragona, Esteve Masalles Feliu, llicenciat en Humanitats, director de la revista *Kesse i*, fins fa poc, responsable de la col·lecció local de la Biblioteca Pública de Tarragona, Pedro Otiña Hermoso, historiador i director de l'Arxiu Municipal de Cambrils i guanyador del V Premi d'Investigació Port de Tarragona, i

Quim Vendrell Moreno, coordinador de Publicacions del Port de Tarragona.

En aquesta novena edició del premi portuari han concursat vuit projectes. El premiat, de David Moré, porta per títol: **Fars i faroners del litoral tarragoní**. Amb aquest treball pretén rescatar de l'oblit la petjada de les persones que han treballat i viscut als fars sense oblidar, però, que aquests són també elements arquitectònics i tècnics que cal tenir en compte.

El premiat disposarà de 12 mesos per a dur a terme el projecte que serà publicat dins la «Col·lecció Saturnino Bellido» de les Publicacions del Port de Tarragona.

L'Autoritat Portuària de Tarragona convoca cada dos anys el Premi d'Investigació Port Tarragona i ho fa des de l'any 2004. Dotat amb 6.000 euros, aquest certamen té l'objectiu de fomentar la investigació i els estudis, preferentment en l'àmbit de la història, sobre el Port de Tarragona i el seu entorn més immediat. ■

David Moré

«Josep Pla: l'autobiografia és l'estil»

per **Jordi Puntí**, escriptor

La cendra de la vida
Editorial Destino
815 pàgines
PVP 24,90 €

La cendra de la vida

«La cendra de la vida» és una antologia de narracions de Josep Pla que edita Jordi Cornudella i publica Destino

Des de fa uns anys està de moda la barreja dels gèneres literaris. Es publiquen memòries que semblen novel·les, assajos que semblen memòries, i novel·les que semblen assajos, per no dir tot alhora. El batibull, a més, s'acompanya d'una impressió de novetat que és falsa, perquè sempre hi ha hagut autors que esborren les fronteres dels gèneres i, a més, ho fan amb tota la intenció. Encara que la diversitat de la seva obra pugui desconcertar, **Josep Pla** respon bé a aquest perfil, i allò que l'acaba identificant és sobretot un model de prosa —un estil que evoluciona amb l'edat, tot i que des dels inicis ja és conscient del seu sentit.

Aquesta aposta per una veu literària reconeixible és una de les recompenses de la lectura de La cendra de la vida, l'antologia de narracions de Pla que ha editat **Jordi Cornudella** i publica Destino. S'hi reuneixen textos que dins l'Obra Completa projectada per Vergés i Pla ja eren als volums de La vida amarga i Aigua de mar, i s'hi afegeixen fragments d'El quadern gris que es llegeixen com a relats independents. Tot i que són textos coneguts, estem davant un volum diguem-ne de rerefons conceptual, en què la lectura continuada ens informa de la voluntat estilística de Pla. A través de la tria i de les “Biografies de les narracions” que al final del volum reconstrueixen les peripècies de cada text, Cornudella ressalta el caràcter “proteic” de la seva obra —un monument que, per al lector avesat, sembla fet de vasos comunicants.

Cornudella recorda a la seva Justificació una cita de Pla en què afirmava que tot el que escrivia no eren més que “successius fragments per a unes hipotètiques memòries de la meua vida”. Aquesta mirada unitària que amb els anys el va portar a reescriure's, copiar-se, reciclar-se o retallar-se

Josep Pla

a si mateix —tant li fa si era un article, un apunt de dietari, el record d'un viatge, una nota de lectura— tenia l'origen en un afany descriptiu esmolat des de jove pel periodisme, i es beneficiava d'una llengua viva i atenta als registres, amb una capacitat de treball enorme prolongada en el temps.

En una carta a Josep M. de Sagarra del 1920, Pla escrivia: “Jo us diré que a estones perdudes faig una novel·la sobre la gent perduda i enfonsada que trobo vagabundejant per París. Aprofitaré articles de La Publi i gairebé us haig de dir que faig molts articles pensant en la novel·la”. Encara faltaven cinc anys perquè publicés el seu primer llibre, Coses vistes (1925), però la promiscuïtat dels gèneres —i els jocs sobre la naturalesa real o construïda del que escrivia— ja li voltaven pel cap. A La cendra de la vida, per exemple, Cornudella destrena el recorregut de la narració “Un amic: Albert Santaniol” per trobar-ne rastres fragmentaris en articles de La Publicidad i en una de les narracions que apareix a Coses vistes (1925); també ens revela que l'autor s'havia servit d'aquell mateix nom com a heterònim periodístic, i, encara, que dins El quadern gris incorpora com a propi l'autoretrat que feia de Santaniol. Una altra narració primerenca, “Escenes d'un primer amor”, és un bon reflex del prosista que negocia el seu rol entre la realitat i la ficció, amb un narrador que se situa al costat del lector per descriure i comentar el dia a dia de dos joves que festegen.

Al cèlebre Prefaci a l'edició de 1967 de La vida amarga, Pla confessava que, de no haver-se dedicat al periodisme, li hauria agradat de cultivar “la literatura narrativa”, és a dir, aquelles narracions que rescatava i reescribia per completar el volum 6 de l'Obra Completa. (No es pot descartar que la nostàlgia que implicava tornar a aquells relats de joventut l'empenyés a obrir-se tan clarament.) Tot seguit feia un dels seus exercicis de modèstia coqueta i es rebaixava les pretensions com a narrador, però apuntava una mena de poètica: “Sóc dels qui creuen que tota posició, diríem literària,

prové d'una capacitat personal per la intuïció de la realitat exterior, servida per una llarga, permanent, inacabable experiència d'observació, de memòria i de treball". Els textos de *La cendra de la vida* són el resultat d'aquesta posició literària, d'aquesta mirada basada en l'observació dels altres interpretada des de l'experiència de la vida. Allò que allunya aquesta prosa del periodisme i l'acosta a la literatura de ficció són les estratègies narratives: la intuïció, vet aquí. És a dir, el talent per a les descripcions detallades de personatges, els diàlegs afilats, la intervenció d'un narrador que agafa distància sobre allò que és descrit; en definitiva, la narració d'uns fets dosificant la informació, creant arcs d'intriga, amb personatges que evolucionen cap a una sorpresa, amb picades d'ullet als tòpics literaris, etc.

Mentre l'ull descriptiu el reserva sobretot per als paisatges, les ciutats, els costums o els passavolants, la majoria de narracions funcionen com a retrats de personatges singulars, potser pintorescos, que porten al narrador cap a una observació psicològica sovint desencantada. Un exemple d'aquesta mirada a "Pensió barcelonina cèntrica", parlant d'un home víctima del joc: "el senyor Pastells era el que feia més llàstima. Era un home petitó, voltat de sacsons, la veu enrogallada, els ulls embufegats, el bigoti moll i lineal. Sobre la seva pell morta i blanca, les taules de joc h havien posat un reflex verdós". En un assaig sobre *La vida amar-*

ga, Ferran Toutain veia en la tria de personatges més aviat grotescos una pinzellada del Flaubert quan "utilitza la ximpleria com a matèria literària".

En alguns casos, com a "Un home fatal", la manera que té Pla de distanciar-se d'allò que escriu és per persona interposada, centrant-se en un protagonista que va conèixer de primera mà, segons ens diu, i que li permet quedar-se a fora però situar-se a prop del personatge. La seva aproximació, en aquests casos, sol ser irònica, a vegades fins i tot amb un punt de compassió, i quan és ell mateix el jo protagonista —com a "Contrapunt"— no s'estalvia l'autoflagel·lació implícita d'un retret sentimental.

Amb tot aquest devesall d'artificis literaris, de disfresses del jo, l'altra gran recompença d'una antologia com *La cendra de la vida* és que actualitza la lectura del Pla narrador. L'exigència a l'hora de precisar una realitat a través de la prosa, revisada i reescrita per semblar propera —aquell "esforç per la banalitat" que Carles Riba ja veia a les seves primeres narracions— ens arriba avui amb tota la transparència, sense impureses caducades, ben bé com passa amb els clàssics. En el seu cas, a més, la creació d'un estil està tan apamada, tan lligada al seu dia a dia de narrador, que potser ens obliga a entendre-la com un tret autobiogràfic. ■

CLUB MARINA CASINET DE LLORET DE MAR (2022)

Dv. 8 d'abril

20h

Conferència de l'arquitecte Montserrat Fusano Bonhome, lloretenca, filla del recordat Yasuji Fusano i de la Pepita Bonhome, sobre "L'arquitectura d'ara i del futur". La Montserrat està fent xerrades en

llocs de prestigi sobre les noves tècniques i les noves estètiques de la construcció i l'arquitectura ecològica i ens fa molta il·lusió que ens vingui a fer una d'aquestes explicacions a casa nostra.

Dv. 22 d'abril

20h

Conferència de la periodista del PuntAvui Tura Soler sobre "Els misteris de Susqueda", tema sobre el qual ha escrit un llibre que igualment presentarà. Susqueda, des de fa temps, és un lloc enigmàtic, on s'han

produït desaparicions de persones, assassinats no ben aclarits i tota una sèrie de fets que la Policia no ha explicat però que la Tura sí que ha aprofundit i formulat les seves hipòtesis. Serà interessant valorar-les.

Dv. 29 d'abril

20h

Conferència del professor universitari i lloretenc Albert Vinyals i Ros, fill de la nostra consòcia Conxita Ros, sobre el Consumisme. L'Albert ha sortit darrerament per

televisió advertint dels defectes de l'actual societat de consum i té punts de debat molt interessants per fer-nos reflexionar.

Les veritats absolutes estan obsoletes. Celobert

«*Carme Riera: humor, erotisme i literatura*»per **Alba Mas-Sala**, filosofia i estudis literaris

Epitelis tendríssims
Edicions 62
296 pàgines
PVP 19€

Epitelis tendríssims

Es publiquen «Epitelis tendríssims» i *Contra l'amor en companyia* i altres relats de Carme Riera, en un sol volum a Edicions 62

Epitelis tendríssims recull set contes de temàtica eròtica publicats el 1981 i *Contra l'amor en companyia* i altres relats, de 1991, aplega dinou narracions breus que versen sobre l'escriptura i la lectura. Ambdues compilacions són publicades per Edicions 62 en un únic volum, travessat per l'estil irònic i delicat de **Carme Riera**, així com per un anhel subtil de trencament de convencions, tòpics i clicés. **Pilar Bertran**, editora de la mallorquina des de fa anys, ha organitzat l'edició commemorativa, amb un pròleg de **Mita Casacuberta**, on es posa en relleu la importància de la reedició trenta anys després de la seva arribada al públic.

Carme Riera, una de les grans escriptores contemporànies en llengua catalana, a més a més de catedràtica de literatura espanyola a la Universitat Autònoma de Barcelona, ha escrit des de narrativa breu i novel·la fins a assaig i crítica literària. En el recull de contes que la catapultà al món literari català, *Te deix, amor, la mar com a penyora*, així com en el volum que publica ara Edicions 62, Riera vol "subvertir, provocar i divertir".

Epitelis tendríssims va sorgir de l'anhel d'escriure relats eròtics amb humor, després d'adonar-se que, a l'època, tot el vocabulari eròtic era o bé mèdic o bé groller. Inspirada per la feina del col·lectiu literari **Ofèlia Dracs**, dedicà un estiu a escriure contes i comentar-los amb els seus amics.

Un indret comú fa de llaç d'unió entre les històries dels Epitelis: totes tenen lloc a l'hotel Lluç-Altari, un hotel de Deià con-corregut per escriptors. Després de la publicació del recull, la regenta de l'hotel

Carme Riera

va acostar-se a Riera per esbrancar-la: tot el que diu el llibre és mentida, li va retreure. L'escriptora cercava precisament aquesta confusió entre veritat i imaginació: un conjunt de contes ficticials, però ubicat en un lloc real.

El segon recull del volum, *Contra l'amor en companyia* i altres relats, esbossa una reflexió sobre com llegim i com som llegits, com escrivim i des d'on ho fem. Amb la mateixa voluntat juganera i provocadora, Riera dona noms reals als escriptors dels contes i, per a donar una volta més a la ironia, emprà tòpics – com ara el de l'home gran casat amb una dona jove – i en fa caricatura.

Dècades després de la seva publicació, resulta interessant parar atenció a l'evolució dels temes que aborda Riera en aquests contes, i la manera com són rebuts pel lector actual. En primer lloc, la mallorquina reconeix que l'erotisme ha canviat de manera important: si als anys vuitanta l'escriptora es movia entre tabús, avui en dia l'erotisme és pertot. És evident que els models eròtics han canviat: la manera de mirar, tant a nivell individual com col·lectivament, ha esdevingut molt més "permissiva". L'erotisme, erigit entorn de subtilitats, de parts del cos prohibides a la mirada, de vels i clarobscur, ja no és el que era: "la desinhibició duu a la deserotització", diu Riera. Ara bé, en la mesura que els contes trenquen amb els automatismes de la literatura eròtica i que duen a terme un treball fi de destrucció de tòpics dins del mateix llenguatge, la seva vigència és inqüestionable. Pel que fa al segon recull, Riera admet entre rialles que la fauna i els egos dels escriptors no han canviat: tant qui escriu com qui llegeix segueix sent, en línies generals, de la mateixa manera.

"Fer un bon conte és difícil", admet Riera. És una unitat d'atenció i tensió; ha de ser una peça tancada i rodona. Si en el conte l'escriptor no pot entretenir-se en detalls, la novel·la és molt més laxa i permet encabir-hi molts més elements, "perdre-hi el temps". ■

AUTORA **Carme Riera**

L'Auditori

SEU DE L'ORQUESTRA OBC

SEGON MOVIMENT:

AMOR I ODI

CANÇÓ D'AMOR I DE GUERRA

VERSIÓ CONCERT

Salvador Brotons

Joan Casas

REPERTORI

Rafael Martínez Valls: *Cançó d'amor i de guerra*, saursuela versió concert (1926)
Joan Casas: arrenjament per a banda simfònica

INTÈRPRETS

BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA
Mireia Dolç, soprano
Albert Deprius, tenor
Carles Daza, baríton
Montserrat Gomis i Ferran Frauca, narració

COR ARS NOVA DE LLORET I LA IGUALTAT DE GAVÀ
Joan Casas, direcció del cor
POLIFÒNICA DE PUIG-REIG
Josep Maria Conangla, direcció del cor
Salvador Brotons, direcció

Dg.10 d'abril – 18h
16€ / 12€ Preu reduït

Compra d'entrades:
auditori.cat o a través del QR

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpi, 10,
17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

CICLE MONÒLEGS

Divendres 6, 13, 20 i 27 de maig - 21.00 h

ABONAMENTS:

Abonament per 2 espectacles 16 €

Abonament per 4 espectacles 30 €

Entrada: 10 €

www.teatredelacostabrasud.cat

